47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2509 ՇԱԲԱԹ 1912 ԱՊՐԻԼ 28-11

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de Pera 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱՆ ԶԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՁԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱՅ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍՅ.
Պոլսոյ համար	80 Ղրշ.	45	25 Ղրշ.
Գաւառներու համար	80 „	45	25 „
Արտասահմանի „	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՈՂՋՈՅՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ԻՆ

Մտերիմ երդիքէ մը հեռացած մարդու մը պէս հաճոյայոյզ կը վերադառնամ դէպի այն էջերը, երդիք՝ որ քանդուած էր և անա կը կենդանանայ իր մոխիրներուն իսկ մէջէն։

Մոխիր և յիշատակ, — երկու ճակատագրական եղբայրութիւն, որմէ մէկը խորթ է կարծես։ Այս երկուքը՝ իբր հեռուանք ա՛նքան նոյն մէկղմէկու, ինչո՞ւ իրարու ներհակ են զգացապէս։ Մոխիրը՝ կը պղտեցնէ մեր սիրտերը և կը փոշոտէ մեր աչքերը, մինչ յիշատակը՝ կը զարթուցանէ սիրտը և կ'արբեցնէ արտեւանունքը։

«Մանզումէ»ն մասնաւորաբար երկու մակերես ունի, և իր անունը բաւական է յատկանշելու ամբողջ իմաստ մը, գաղափար մը, կեանք մը և ըմբռնում մը, կրկին հատուածակողմով։ Մէկը՝ այն որ հանրայինն է, և միւսը այն որ մտերիմը, սոսկ խմբագրականն է։

Հանրային «Մանզումէ»ն, ա՛յն՝ զոր կարապետ Փանոսեան սկսաւ 1866ին, — — աւելի ճիշդը 1859ին՝ «Մխիթարի Էրճիաս»ով — և չարունակուեցաւ ա՛նքան պայքարէլից ու իւիլպա, միշտ ձախակողմ, միշտ ժողովրդաբար, մի՛շտ հակա-աղայական, միշտ հակաշահախնդրական։ Հանրային «Մանզումէ»ն այն կուռքն էր որ իր սուրբ մերկ կը պաչէր՝ ամէն բուպէ սպառնալիք ու պատուհասով՝ խարդախութիւններու, կեղծիքի, շահադիտութիւններու և մոլորանքներու հանդէպ։ Անհաշտ մը՝ որուն ձեռքը անխնայ խարազան մըն է ինկած։

Այս անայլայլ աւանդութիւնը հասաւ մինչեւ 90ական թուականները, երբ պահ մը վարանմամբ և տատանման ենթարկուեցաւ իր պատգամախօսին հակայեղափոխական ժայթքումներուն համար, որոնք արտառոց խժռման այդ պահուն՝ գոյթեցուցին վաղեմի պատուանդանը և այդ գայթումը մնաց զգալի՝ մինչեւ բոլորովին չիջումը իր կեանքին, և անկէց ետք ալ՝ մինչեւ Սահմանադրութեան հռչակումը։ որովհետեւ, այս անակնկալ շրջանէն ի վեր, պատմութիւնը կարգ մը նոր տարակարծութիւններ ստեղծեց, ուր պահպանողականները՝ յեղափոխական եղան և յեղափոխականներն ալ չափաւոր և հոգածու բոլշիվիքներ...։

Փանոսեանի տխուր անկումէն և շիջումէն ետք վերապրող նոր շրջանի «Մանզումէ»ն որ 1901ին կ'սկսի, իրաւ է թէ յեղումներ կրած է, սակայն չէ եղած դիմադրող։ Ան բաւականապահ է իր նկարագիրը՝ իբր ընդդիմադիր։ Փանոսեանի աւանդութիւնը անով չէ թաղուած, այլ նայիր մտնել երգելով, խաղալով, մեծաշառաչ աղմուկով կամ յուռ գինովութիւններով...։

Բայց ուրե՛ր կ'երթամ Ցիշատակները այսպէս են, ափ մը տաք մոխիրի կը նմանին՝ որոնք ամպ մը կը կազմեն՝ երբ դպչ մը ջուր սրսկուի վրան։ Ահա՛ յիշողութիւններս՝ որ կ'ամպանան և դուցէ չափազանցել իսկ կուտան պարզ, բարի իրողութիւնները։

Այս անգամ երբ մտայ իմ երբեմնի խմբագրատունս, գրեթէ նոյնը զտայ հոն, ինչ որ ձգած էինք, ինչ որ մեզի ա՛նքան կապուած էր։

Նո՛յն երկար, թղթածածկ սեղանը, որուն վրայ տարիներու անքնութիւնները և խռովայոյզ քունը քաշած էինք, քանի մը գիրք իբր բարձ, անդրկական օրաթերթերու ծրարները իբր վերմակ։ եւ մինչ մէջքերնիս տախտակին կարծրութենէն կը փչրուէր, ոտքերնիս կը սառէր կոտրած ապակիէն սողոսկող սառնամանիքէն, չարչարանքի և մտահոգութեան ամէն գիշերներուն մեր գլխուն վրայ կը հսկէր միայն նոյն կանթեղը՝ իր փխրուն պատրոյգով, թէ՛ քիչ մը տաքցնելու համար մեր ոտքերը և թէ՛ անակնկալներու իբր պատրաստակամութիւն...։

Նոյն գրասեղանը, սև, աղտոտ և յամառ, այս անգամ աւելի սևցած և մէկ կողմը խորխոլ, ուր ցերեկուան աշխատանքի ոստանը կը հի սուէր, և որուն վրայ գիւղը յանձն՝ գործի վախճանին սպասելու համար, գլուխնիս կը խոնարհէր թեւերնուս վրայ, միանկեալ հանգիստի ու մրափի մը ի խնդիր։

Նոյն բառարանները որուն էջերը մաշած են մեր անգիտութիւններուն ջանքին տակ, և նոյն կաղամարները որոնց օգնութիւնովը ա՛նքան կեղծիք, այնքան ստութիւն, ա՛նքան գաղտ տառապանք և ծածուկ սարսափ արտայայտած ենք...։

Նո՛յնը, նոյն պատերը, նոյն առատաղերը, նոյն խաւարած պատուհանները որոնք ամբողջ տարիներ մեր ոսկորներուն փչրուիլը, գնդերներուն ճղուիլը, սիրտերուն մահանալը, հոգիներուն թուլնաւորուիլը տեսած են։ Տեսած են ամբողջ սերունդի մը ղղանգութիւնները, ցեղի մը գալարումները և բանակցութեան ահնասարսափելիին օձախայտ սուլիւնները...։

Նո՛յն չրջանակը վերջապէս ուր աչքերս իրենց լոյսին կէսը թողած են, ուր սիրտս գողցած է իր առաջին սարսափներով, հիւծումը, կասկածը՝ եղբայրացած է միաբիս հետ, և ուր տառապանքը միշտ գարմանակալը եղած էր պարմանիի մեր միամիտ սաւառնումներուն, երբ նորահատուր խմբագրի մեր պարկեշտ յոխորտանքներն ու խոյանքները կը դաւաճանուէին մերթ շահախնդրական, բարեկամական և վերջապէս ... ոստիկանական նիզակներով։

Մթնոլո՛րտ՝ որ ամենաառոյգ երիտասարդութեանս տասը տարիները խեղդեց, խժռուեց իր հաճոյքներուն և վիշտերուն, իր երազներուն և պատրանքներուն հետ...։

Եւ հիմայ որ, բանապետական հողմերէն անսասան և անաղարտ մնացած այս երդիքը իրեն տրուած ազատական քամահրոյքի մը քանդման հարուածին տակէն դարձեալ կը վերապրի ու կը իւիլպէ, իր հարազատ ու մասնաւոր յիշատակներուն ոգեկոչութեանը կը տարուիմ։ Եւ մաղթանքը զոր կը կատարենք թէ՛ ես և թէ՛ «Մանզումէ»ի միւս աշխատաւոր եղբայրակիցներս, և թէ ամէն անոնք որ հաճոյք մը, համակրութիւն մը ունեցած են իրենց մէջ այդ պատմական անունին շուրջ, ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ կրկնել մեր անկեղծ սէրը և բաղձանքը այն տանելու իր ազնիւ և դեղեցիկ աւանդութիւններուն ճամբուն վրայ։

Ուրեմն, ողջո՛յն ընկերական «Մանզումէ»ին։

Ողջո՛յն ազատական և ժողովրդավար «Մանզումէ»ին։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԵՆՔ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՈՎ, ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՄԵԶՄՈՎ

(ՄԷԿ ՔԱՆԻ ՊԱՆՏՐՄԱՑԻՆԵՐՈՒ)

Պանտրմայի ժողովրդական շարժման հակառակորդ և ապիկար ժողովականներուն ու առաջնորդին պաշտպանութեան նուիրուած կարգ մը մարդիկ,—հազիւ վեց հոգի ահագին Պանտրմայէն,—նորէն մեր գլուխը կը տանին իրենց թմբուկը զարնել տալու համար։

Մենք կը կարծէինք թէ անգամ մը մեզ խաբելէ վերջ այլեւս պիտի խպնին նոր փորձ մըն ալ ընելու, բայց անա նոյն բանը կրկնել կ'ուզեն անպատկառութեան մօտեցող յանգգնութեամբ մը, և ասիկա՝ հակառակ անոր որ արդէն իսկ ապիթը ունեցած էինք իրենց խաբեութիւնը երեսնուն տալու։

Այդ մարդիկը պէտք է միանգամ ընդմիշտ գիտնան թէ «Մանզումէ» ժողովուրդին թերթն է եղած միշտ, և այդպէս ալ պիտի մնայ։ Ան երբեք չէ դաւաճանած ու չպիտի դաւաճանէ ժողովուրդին իսկական շահերուն դէմ, մէկ քանի ջոջերու հաճոյ թուելու, կամ երկու երեք բաժանորդ աւելի ունենալու համար։ «Մանզումէ» ժողովուրդով պահած է իր գոյութիւնը, ան ժողովուրդին սեփականութիւնն է, անոր ցաւերուն, անոր ցանկանքներուն և ակնկալութեանց հաւատարիմ արձագանգը։ Ոչինչ կրնայ զինքը մղել ստանահարելու այս ուղղութիւնը որ իրեն համար կոչում մըն է։

Այս բացորոշ յայտարարութիւնը յուսանք կը բաւէ իբր վերջին խօսք մը այդ ժողովրդատեաց Պանտրմացւոց, և այլեւս մեզ հանգիստ կը թողուն։ Թող չճգնին մեզի հաւատացնելու թէ իրաւունքը իրենց կողմն է այս խնդրին մէջ։ Ժողովուրդը երբ ցաւ չունենայ, չի պռարտ։ Եւ երբ Պանտրմայինին պէս թմրած ու անտարբեր ժողովուրդն է պռռացողը, կա՛կած չի մնար թէ շատ մեծ, շատ խոր ու անտանելի է իր ցաւը։ Մեզի համար ոճիր մը պիտի ըլլար, եթէ երբեք փոխանակ իր ցաւին ամբողջան աշխատելու, անոր հեղինակները քաջալերէինք, որպէս զի քիչ մը աւելի ուերմեն ժողովուրդին կոկորդը, քիչ մը աւելի անաւոր դարձնեն անոր տուայտանքը։

Ժողովուրդին այդ թշնամիները թո՛ղ չկարծեն թէ մեզի վնաս կը պատճառեն իրենց բաժանորդագրութիւնը դադրեցնելով։ Պանտրմայի ժողովուրդը կրկնապէս կրնայ փոխարինել այդ վնասը։ Եթէ այս հաւանականութիւնն ալ չըլլար, մենք դարձեալ չպիտի կասէինք իրենց սպառնալիքներուն առջեւ։ Ժողովուրդը ամէն տեղ նոյնն է. իր ցաւն ալ նոյնն է միշտ, զինքը ցաւցնողներն ալ նոյն անպիտան ու անարժան մարդիկն են ամէն տեղ։ Եթէ Պանտրմայէն վնասուինք՝ ժողովուրդին շահերը

ՆՈՐ ՎԱՃԵԼԻՔՆԵՐ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ն վերսկսելով հրատարակել, մեր նպատակն էր զայն ընթերցման անհրաժեշտ ու միանգամայն հրապուրիչ աղբիւր մը դարձնել ժողովուրդին համար։ Օգտակարին հետ հաճելին ընծայել՝ մեծագոյնը պիտի ըլլար մեր մտահոգութեանց, ժողովուրդով ու միայն ժողովուրդին համար ապրող այս թերթը իրօք ժողովուրդին անբաժան ընկերը դարձնելու համար։ Մանր պայմաններու մէջ սկսանք թերթը, և առաջին մէկ քանի չաբաթները մանաւանդ, չկրցանք զայն ներկայացնել ա՛նպէս, ինչպէս կը փափաքէինք որ ըլլար։ Մեր բաժանորդներն ալ չեղան այնքա՛ն պարտաճանաչ որ կարենայինք աւելի շուտ իրականացնել թերթին կատարելութեան մասին մեր առաջադրած բոլոր միջոցները։ միանգամայն կը յուսանք սակայն որ այլեւս աւելի փութկոտութեամբ պիտի յիշեն իրենց պարտքը, երբ մանաւանդ տեսնեն թէ հաստատ քայլերով դէպի մեր նպատակը կը դիմենք։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ առաջին կարգին վրայ կը դանուի իբր լրատու. ամենաթարմ լուրերը միշտ իր մէջ են, ներկայացուած ամէնէն գիւրըմբռնելի պարզութեամբ։ Ոչ-քան հոգ կը տանինք նաև թերթին առաջին էջին, աշխատելով որ հրատարակուած յօդուածները ժողովուրդը հետաքրքրող, ու միանգամայն անոր զարգացման ձգտող կրթիչներ ըլլան։ Շատ կատարելութիւններ պիտի մտցնենք տակաւին այդ էջին մէջ, պիտի ունենանք նոր ու փայլուն աշխատակիցներ, բայց ամէն բան կարգով։ ՄԱՆԶՈՒՄԷ։ ընթերցողները կրնան վստահ ըլլալ որ՝ ոչ մէկ վայրկեան պիտի խնայուի իրենց համար։

Առաջինը այն նորութիւններն զորս պիտի դանեն թերթին մէջ, պիտի ըլլայ ճշմարտապէս հետաքրքրական ու հրահանգիչ յօդուածաշարք մը, որ սիրուն ու դիւրատար ոճով մը պիտի պատկերացնէ

ՀԻՆ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

իր բարքերը, իր սովորութիւնները, իր Սուլթաններուն կենցաղը, իր ժողովրդներուն վիճակը, առանց ժամանակագրական կարգի, թելադրուելով սոսկ օրուան այժմէութիւններէն և զանոնք գէմ ու դէմ բաղդատելով հարիւր, երկու հարիւր տարի առաջուան պայմաններուն հետ։ Այս յօդուածաշարքը՝ Թուրքիոյ անցեալը պատկերացնող լաւագոյն գործերէն մէկը պիտի ըլլայ, անէքդոտիկ ձեւով մը, քաղուած մեծ մասամբ եւրոպացի ճամբորդներու գործերէն և Արեւելքի մէջ ապրած նշանաւոր Եւրոպացիներու յիշատակներէն։ Եւ անցեալին այդ պատկերացումը պիտի նպաստէ անչուշտ քիչ մը աւելի լաւ գնահատելու ներկան, Թուրքիոյ արդի վիճակը։ Զմոռնանք ըսելու թէ այդ յօդուածաշարքը առիթ մը պիտի ըլլայ մերիներուն՝ քիչ մըն ալ հին Հայոց կենցաղին ու սովորութեանց ծանօթանալու։ Այս շարքին անդրանիկ յօդուածը պիտի հրատարակենք յառաջիկայ երեքշաբթի։

Ասիկա՝ առաջինն է։ Մօտ օրէն՝ առիթ պիտի ունենանք ծանուցանելու ուրիշ նորութիւններ ալ։ Ցտեսութիւն ուրեմն։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (17)

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԿԱԽԱՂԱՆ

(ՎԷՊ ԱԶԳԱՅԻՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Է.

«ՖԻԼՃԻՒՔ ՍՈՒԼԹԱՆ»Ը

Երիտասարդը որ ծանօթ ըլլալ կ'երեւար տան բաժանումներուն, անցաւ այդ ղըռնէն, յետոյ նեղ նրբանցքէ մը, և հասաւ հատ օթոցներով վարագուրուած դրան մը առջև, որուն երկու կողմը մէյ մէկ մարդիկ կը սպասէին։ Զինքը տեսնելուն պէս, մարդիկը մէկ կողմ առին վարագոյրը և երիտասարդը մտաւ ընդարձակ սենեակ մը, որուն բոլոր պատուհանները ծովուն վրայ կը նայէին, և որ կահաւորուած էր բոլորովին եւրոպական ճաշակով մը։ Թրքական «սէտիր»ը, արեւելեան ոճով կարասիները, «մանղալ»ը, «չպուքլրք»ը, ճամ աթոռակները, «մինտէր»ները, պատերը ծածկող արաբերէն վերտառութիւնները, մինչև անգամ պատուհանի հատ ու ծանրամարմին վարագոյրները որոնք օսմանցի պաշտօնատարներու բնակարաններուն անհրաժեշտ ու անբաժան մասերը կը կազմէին, վտարուած էին այս սենեակէն, որ ճիշտ ու ճիշտ եւրոպական դեսպանի մը աշխատութեան խուցին կը նմանէր։ Օտարականը որ պիտի մտնէր այդ սենեակը, իսկոյն պիտի տարուէր մտածելու թէ Եւրոպա ապրած, եւրոպական բարքերու ընտելացած և անոնց առաւելութիւնը ըմբռնած անձնաւորութիւն մըն է զայն այդպէս կանչարել ու յարգարել տուողը։

Իրօք Հալէթ էֆէնտի երկար մասնակ ապրած էր Ֆրանսայի մէջ, իբր դեսպան Թուրքիոյ, և այն ալ՝ Նաբոլէոնի կայսրութեան փառայեղ ու չքեղագոյն օրերուն։ Քաղաքական ծանր խնդիրներ որոնք այդ միջոցին Թուրքիոյ հորիզոնը կը մթագնէին, անհրաժեշտ դարձուցած էին կարող պաշտօնատարի մը առաքումը Նաբոլէոնի մօտ, որուն ապշեցուցիչ հանճարը կը սպառնար եւրոպական ամէն տէրութեանց ալ անկախութեան, և որուն աշխարհակալական յաւակնութեանց մէջ կ. Պոլսոյ տիրապետութեան ծրագիրն ալ գոյութիւն ունենալ կը թուէր։ Ուրիշ մը թերեւս ձախողէր այդ դժուարին պաշտօնին մէջ, բայց Հալէթ արեւմտեան դիւանագիտութեան բոլոր նրբութեանց ընդունակ և արտակարգօրէն ճկուն բնաւորութեան տէր մարդ մըն էր, — Արեւելքն ու Արեւմուտքը միանգամայն կը կրէր իր մէջ, ինչպէս օր մը նրբամտութեամբ ըսած էր Նաբոլէոն, — և յաջողած էր Ֆրանսան վերադարձնել երբեմնի առնդութեանց, թշնամիին տեղ՝ զոր ըլլալ կը սպառնար, բարեկամ մը, գաշնակից մը դարձնել զայն Թուրքիոյ։

Միւս կողմէ Ֆրանսայի մէջ բնակութիւնը առիթ մը եղած էր իրեն հասկնալու որ մօտէն ըմբռնէ արեւմտեան կորդերու բովանդակ առաւելութիւնը, և զգայ այն բարիքը զոր իր հայրենիքը կրնար ձեռք բերել այդ կարգերուն ընտելանալով։ Պոլիս դարձին, յաջողած էր Պալատն ալ այս մտածման վարժեցնել, և Մահմուտ Բի պէս կորովի ու բարեկարգիչ վեհապետի մը պաշտպանութեան տակ՝ գլուխ կեցած էր ճշմարտապէս վերանորոգիչ ձեռնարկներու, զորս իրականացնել կ'աշխատէր անվհատ ժամառութեամբ մը։ Այդ էր պատճառը որ գինքը կ'ատէին։ Իսկ եէնիչէրիները իր մէջ կը տեսնէին մահացու թշնամի մը, զոր ամէն վայրկեան սպաննելու պատրաստ էին, եթէ երբեք առիթը ներկայանար։ Որովհետեւ Հալէթ՝ երկրին բարեկարգութեան ու զօրացման առաջին պայման կը նկատէր կանոնաւոր բանակներու գոյութիւնը, եւ քայլ առ քայլ կ'աշխատէր իրականացնելու գինուորական նոր կազմակերպութեան այն ծրագիրը որ եէնիչէրիներու բարձմամբ միայն կրնար յաջողիլ, և զոր Սէլիմ Գ. փորձած էր երբեմն գործադրել իր կեանքին իսկ գնով։

Երբոր երիտասարդը ներս մտաւ, Հալէթ նստած էր Լուի ԺԵ.ի ոճով մահոնեայ ոսկեսար դրասեղանի մը առջև։ Մօրուանի՝ խարտեաշ մարդ մըն էր, նուրբ ու վայելուչ դիմագիծերով։ Իր բարձր ճակատը որուն վրայ իմաստութեան գրոշմը կ'երեւար յայտնապէս, կը հովանաւորէր երկու խելացի և անհանդարտ աչքեր որոնք չարունակ այս ու այն կողմ կը յածէին։ այդ աչքերը ոչ մէկ բանի կարեւորութիւն ընծայել կը թուէին, և սակայն ամէն ինչ կը տեսնէին։

Երիտասարդը իսկոյն անոր մօտ փութաց, ձեռքը հայկուրելու դիտումով, բայց անիկա բաւականացաւ ձեռքի պարզ սեղմումով մը և հարցուց անհամբերութեամբ։

— Ո՞ւր մնացիր, Ալի՛, ուշ հասնիլդ բարեդուշակ կ'երեւայ ինծի։

— Ընդհակառակը, հարեղբա՛ր, կտիմաց երիտասարդը, ձախողեցանք։

— Ի՞նչ կ'ըսես, ձչեց Հալէթ, և ոտքի ելաւ բարկութեան յարմանձեւով մը։

Երիտասարդը գլխիկոր կեցած էր ու չէր համարձակեր բառ մը արտաբերելու։

— Բայց կ'ըսէիր թէ ընտրած մարդդ յարմարագոյնն է այս տեսակ գործի մը համար, չարունակեց Հալէթ, չէ՞ր կրնար աւելի կարող մարդիկ ճարել։

— Մարդը յանցանք չունի, ընդհակառակը իմ պատուէրներուս մինչև յետին կէսը գործադրեց։

Հալէթ սկսաւ իր եղբօրորդին դիտել անկեղծ զարմացմամբ մը։

Միւսը շարունակեց։

— Որոշած էինք որ առեւանգութենէն վերջ Պէպէքի ծովախորշը պիտի գար, և եկաւ, միայն թէ ուրիշներ ձեռք անցուցին որսը։

— Բայց բան մը չեմ հասկնար, Ալի, սաստեց Հալէթ, պատմէ թէ ի՞նչ անցաւ դարձաւ։

Այն ատեն՝ երիտասարդը սկսաւ պատմել ինչ որ ծանօթ է արդէն մեզի,— ոստիկաններուն դիւերային արշաւը Պէպէք, ծովեզերքին մօտ լորուած ծուղակը և երկու եէնիչէրիներուն ձերբակալութիւնը։

Հալէթ ապշութեամբ մտիկ ըրած էր այդ պատմութիւնը, առանց ընդմիջելու։

— Վստա՞հ ես ըսածներուդ ճշդութեանը, հարցուց թերահաւատութեան չեչտով մը, երբ երիտասարդը իր խօսքը աւարտեց։

— Բայց ես անձամբ ականատես էի, հօրեղբա՛յր։

— Ուրեմն կոմսուհին Պալատն է հիմայ...

— Ո՛չ... ես ալ նախ այդպէս կը կարծեցի, բայց հիմայ վստահաբար գիտեմ որ հոն չէ։

— Հապա ո՞ւր է, մոլտաց Հալէթ, ոտքը գետնին զարնելով։

Ցայտնի էր որ կ'եռար անհամբերութենէն։

— Երբոր Պաշ-Նէօպէթճին և իր քով մնացած մարդիկը կնոջ մարմինը ափն ու Պէպէք իջան, իսկոյն տուն վազեցի և մեր Շապանը դրկեցի անոնց ետեւէն... Շապան չատ ճարպիկ լրտես է... անոնց հետեւեր էր մինչև Պէշիկթաշ, տեսեր էր որ Պալատ մտեր են, բայց լուս մը ապահովուելու համար սպասեր էր տակաւին քիչ մը ատեն ալ... աղէկ որ այդպէս ըներ է... քիչ ետքը, «սէթեա»յով մը կոմսուհին դուրս հաներ են Նորէն, և տուեր Բերա տարեր են... ինք թէև չէ հետեւեր անոնց, բայց վստահ էր որ դէպի Բերա ուղղուեր են... յետոյ փութացեր էր Լնծի լուր տալու։

Այս պատմութիւնը բոլորովին զարմացուցած էր նշանաւոր պաշտօնատարը։

— Ու տակաւինչ կ'ըսեն թէ Սուլթանը ե՛ս եմ այս երկրին մէջ, մոլտաց, քիթիս տակ անանկ բաներ կ'ըլլան զորս կրնայիր անգամ կրնան տեսնել, և ես տեղեկութիւն չունիմ... անա թէ ինչպէ՛ս կը գրեն պատմութիւնը։

Ցետոյ, խօսքը եղբօրորդիին ուղղելով,

— Բայց այդ անպիտան Շապանին ո՞տքը կը կտրէր, եթէ մինչեւ վերջը հետեւուէր Կոմսուհին և հասկնար թէ ուր կը տանին դայն։

— Պէտք չէ տեսեր, հօրեղբայր...

— Եւ այս տխմարին համար է որ կ'ըսէիր թէ չատ ճարպիկ լրտես է։

— Ներողութիւն... պէտք չէ տեսեր անո՛ր համար որ մտածեր է թէ քիզի չատ դիւրին պիտի ըլլայ՝ տիկա հասկնալը, և իրաւունք ալ ունի։

Հալէթ ոչինչ հասկցած էր այս առեղծուածային բացատրութենէն։

Երիտասարդը սակայն չուտով լուսաբանեց զինքը։

— Կոմսուհին մինակ չէ եկած Բերա, ըսաւ, հետը մարդ մը կայ եղեր, ուրիշ կրնաս ամէն բան հասկնալ։

— Եւ այդ մա՞րդը...

— Գազէզ Արթինն է։

(Շարունակելի)

պաշտպանած ըլլալնուս համար, ուրիշ կողմ ժողովուրդ չի պակիր մեզ օրատպնդելու, մեզ զօրացնելու համար։

Մենք ժողովուրդով, ժողովուրդը մեզմով. ահա՛ մեր նշանաբանը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

8 Մայիս 1912

Ֆրանս. Բանք	94,17
Օսմ. Մաց.	90,25
Օսմ. Երկթոմղի	206,50
Պահս Օրթաքան	690,—
Պալիս Դրաքաքաքի	379,—

ԻՏԱԼԵՐԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Երէկ, երբ այս տողերը կը գրուէին, 24 ժամէ ի վեր ոչ մէկ նոր իրողութիւն կուգար բարեփոխել կացութիւնը։ Պատերազմական նախարարութիւնը ո և է տեղեկութիւն չէր ստացած Հռոդոսի օսմ. զօրաց հրաժարելէն, ի մասին ծանուցուած, հերքուած և ինքնաներքուած յաղթութեան այն լուրին որ կայծակի արագութեամբ տարածուած էր մայրաքաղաքիս մէջ առջի օր և որուն առաջին տարաւորութեան տակ անկարգութիւն խանգավառութիւն մը ունեցած էին Պոլսոյ Օսմանցիները։

Սա ստոյգ է սակայն որ օսմ. զօրախումբերը կատաղութեամբ կը դիմադրեն յարձակողներուն։

«Բաբիժուանալ» կը գրէ թէ ամէն անոնք որ տող ընդ մէջ կրնան կարդալ, Հռոդոս ղրկուած իտալական զօրաց հրամատար Զօր. Ամէկլիօի հեռագրէն կը հասկընան թէ թուրք պղտիկ պահակազօրքը կրցածին չափ դիմադրած է իտալացի զօրաց յաջողաղացման Հռոդոսի վրայ, և աւելի մեծ ուժով յարձակողին առջև ընկրկիր է մինչև 5 ժամ կռիւ ժղէէ վերջ, նահանջը ընելով կարգապահութեամբ, իւրչպես կը յայտնուի Իտալացի զօրավարին հեռագրէն, որովհետև ան չպիտի թէ թուրքերը ի՞նչ կորուստ ունեցան։ Ասիկա ցոյց կուտայ որ օսմ. զօրքը ժամանակ ունեցեր է տանելու իր մեռեալներն ու վիրաւորները, մինչ եթէ փախած ըլլար, չպիտի կրնար տանիլ։ Ուրիշ գործողութիւն մը որ կը հաստատէ այս տեսութիւնը, զօրավարին ան յայտարարութիւնն է թէ օրը տարաժամած ըլլալով (իրիկուան ժամը եօթն էր) հարկ դատած էր կեցնել իր զօրքը քաղաքէն կէս ժամ հեռու։ Իտալացիք արդարև իրենց դրօշը պարած էին Հռոդոսի վրայ, հետեւեալ օրը կէսօրէ ետքը ժամը 2ին։ Գալով իտալական կորուստներուն, Զօր. Ամէկլիօ 5 վիրաւոր միայն կը խոստովանի ինչ որ իրապէս քիչ է յարձակողականի մէջ՝ 5 ժամ չարունակ կռուած ուժերու համար, կրակին դէմ այնպիսի թշնամիի մը որ բնաւ չէր չտապեր խոյս տալու։

Առջի օր, կէսօրէն վերջ մայրաքաղաքիս մէջ Իտալիոյ թղթատարին դէմ մահափորձի մը զրոյցին մինչեցին, լուր տարածուած էր նաև թէ Սայիտ փաշա քաշուած է պաշտօնէն։ Աւելորդ է ըսել թէ, ինչպէս առաջինը, նոյնպէս երկրորդ զրոյցը յերիւրածոյ էր և Սայիտ փաշա օրին խստութեան պատճառաւ էր որ չէր կրցաս Բ. Դուռ գալ և Բ. Դրան մէջ դուսարելի նախարարական մանակի խորհուրդին մէջ, նախարարները զրաղեցան ցլխաւորապէս երկու խնդիրներով, ինչպէս զրած էինք երէկ։ Ալպանիոյ կացութեամբ և երկրին այս մասին մէջ ներմուծելի բարենորոգմանց խնդիրներով ինչպէս նաև նախարարաց խորհուրդին իրաւասութեանց ու պատասխանատուութեան մասին օրինագիծ մը պատրաստութեամբ։ Գալով Իտալիա-Թուրք պատերազմին, կառավարութիւնը բողոքած է Տէրութեանց մօտ Իտալիոյ արարքներուն դէմ որոնք հակառակ են հաստատուած օրէնքերուն և դաշնագիրներուն։ Արդարև, Իտալիա չարունակաբար կը ռմբակոծէ քաղաքներ և անպաշտպան քաղաքներ։

Ինչ որ կը վերաբերի պալքանեան կացութեան, խիստ ապահովիչ լուրեր հասած են Բ. Դուռ։ Վերջին բանակցութեանց մէջ զոր Սոֆիայի և Պելկրատի մէջ օսմ. դեսպանները ունեցած են արտաքին գործոց նախարարներուն հետ, այս վերջինները հաւաստած են Թուրք դեսպաններուն թէ իրենց կառավարութիւնները որոշած են բարեկամական յարաբերութիւններ ունենալ օսմ. պետութեան հետ։

Միւս կողմէ, կը ծանուցուի թէ Աւստրահունգարիա հարկ դատած է զօրացնել իր զօրախումբերը Պոսնայի սահմանագլուխին վրայ։

Գալով Ռուսիոյ հետ յարաբերութեան, այս վերջինը ծանուցած է օսմ. կառավարութեան թէ զադրեցուցած է կովկասի մէջ զօրաց համախմբումը։

ՀՌՈԴՈՍԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆը

Զինուորական չրջանակէ մը հետեւեալը կը գրուի «Օսմ. Լոյտ»ին— Օսմանեան մեծ յաղթանակին և իտալացի հաւաքի զինուորներուն զերի բռնուելուն լուրը զինուորական պատկանեալ իշխանութեանց կողմէ հաստատութիւն չգտաւ։ Պաշտօնապէս տեղեկացուած է թէ Իտալացի զօրքերը ցատաք եղած են Հռոդոսի դէպ—ճամբուն վրայ, Տրաքօս Թաթանօսի հիւսիսակողմը։ Նպատակը չատ որոշ էր, ետ դարձնել Հռոդոսի թուրք զօրախումբը։ Այս մասգրութիւնը դուրէն էր կատարել Իտալացի հետեւակազօրաց երկու վաշտերուն յառաջխաղացութեամբ, ինչպէս նաեւ այն երկու մարտիկներով զորս իրենց հետ բերած էին։ Ցառաջորդն կ'երեւայ սակայն որ ուշագիր հեծելակազմ կողմէն անմիջական դիմադրութիւնով, այս մտադրութիւնը անիրականալի մնացած է, որուն վրայ զանց առնուած է նոյն գործողութիւնը կատարել նաեւ ա-

բեւմեան կողմէն։ Դիւրին էր կանխատեսել արդէն թէ թուրք հրամանատարը զինուորական արուեստին տարրական կանոններուն զանց առնուելէն օգուտ պիտի քաղէր։ Այսպէս Սպասուլան պէշ յարձակում գործեց Իտալացիներուն վրայ մեծ թափով։ Իտալիոյ հրետանայոյ մը դերի բռնելէ վերջ, թուրք զօրախումբերը հեռացան և չչարունակեցին դիմադրութիւնը հրոսակային կռուով, որովհետեւ չատ տկար էին անոնք դաշտավայրին մէջ կռուելու։ Եւ հետեւեալ օրուընէ սկսեա թուրք պղտիկ չոգնաներ ձեռնարկեցին յարձակումներ ընելու զանազան կէտերէ։ Կարելի է կանխատեսել այժմէն բաւական որոշակի, թէ զինուորական ինչ կացութիւն պիտի առաջ գայ։ Իտալացի զօրախումբերը բաւական բազմաթիւ չեն փորձելու համար յաջողացութիւն մը որ ապահովաբար ձախողանքի պիտի յանգի։ Եթէ ուրիշ զօրախումբեր հանին իրենց օգնութեան, պիտի կրնան գրաւել՝ կղզիին հիւսիսային կողմին վրայ մէկ քանի կէտեր, ինչպէս ըրին Տրիպոլսոյ մէջ։ Բայց մինչեւ որ այդ կէտին հասնին, Իտալացիք միեւնոյն դիմադրութիւնները պիտի դանեն ինչ որ դտան Տրիպոլսոյ մէջ, Պէնկազիի մէջ, բոլորովին ապարդիւն իրենց համար։ Եւ այս՝ պիտի ըլլայ այն ատեն յաղթապանծ յարձակումը պղտիկ զօրախումբի մը որ չէրկնչիր մահէն հայրենիքին պատուոյն և իրաւանց համար կռուելով Թշնամիի մը դէմ, որուն բարոյականը զօրեղագոյն ցնցուած, խանգարուած է անթիւ, անհամար ձախողանքներով։ Եթէ թշնամին զօրաւոր է դաշտավայրին մէջ, կղզիին լեռնային մասը այնքան նպաստաւոր դիրքեր ունի Թուրքերուն համար որ այս վերջիններուն կռիւը անխուսափելի կերպով պիտի յոգնեցնէ և չարչարէ յարձակող Իտալացին, մինչեւ որ փճացնէ դայն։ Գալով Արշիպելագոսի ուրիշ կղզիներու դրաւման, ասիկա տեղի կունենայ միմիայն ձեռք անցնելէ վերջ Հռոդոսը, ինչ որ կրնայ իրականանալ միմիայն գործի վրայ եղողնէն աւելի լաւագոյն կերպով կազմակերպուած զօրախումբերով։ Մէկէ աւելի կղզիներու դէմ միաժամանակ գործողութիւն մը կրնայ ձեռնարկուիլ միմիայն մեծ ուժերով, որուն համար ալ հարկ կ'ըլլայ ետ քաշել Տրիպոլսոյ և Պէնկազիի զօրախումբերը, ինչ որ Իտալացւոց համար Ափրիկէն Թողուլ ըսել է։ Անկասկած վերջնական յաղթութիւնը Թուրքերուն կողմը պիտի մնայ։ Մնաց որ Թուրք պահակազօրքը ուժեղագոյն պաշտպանուած է նաեւ ժողովուրդն որ զործն ամանակցութիւն մը ունի կուսոյն մէջ։ Վերջնական յաղողութիւնը այն կողմինն է որ մէջտեղի կերպով կը կռուի, որուն իրաւունքը զօրաւոր է, և որուն բարոյականն ալ դերազանց է թշնամիին բարոյականէն։ Թուրք զօրախումբերը պահանջուած բոլոր յատկութիւններն ունին, ինչ որ կ'ընդունին բոլոր զինուորականները և բոլոր անկողմնակալ անձերը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՅԱՄԱՌ ԵԼԱԾ ՁՕՐԱԲԱԺԻՆը

Հռոդոս ցամաք ելած զօրաբաժինը կը բաղկանայ Պէնկազիէն հասած հեծելազօրաց 57րդ գունդին երկու զումարտակներէն, Թոպրուքէն հասած հետեւակազօրաց 34րդ գունդին երկու զումարտակներէն, Տրիպոլսէն հասած 4րդ գունդին երկու զումարտակներէն, զարձեալ Նոյն տեղէն հասած որսորդ զումարտակէն, երկու լեռնային մարտկոցներէ, հեծելազօրաց Ջոկատէ մը, և.այն. և.այլն։ Հեծելազօրքերը 15 օր Թոպրուքի մէջ մարզանք ըրած էին լեռները, որովհետեւ Իտալացիք առաջուընէ գիտէին թէ Թուրքերը կղզիին լեռները պիտի քաշուէին և հոն պիտի մղէին կռիւը։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ ՄԷՋ ՊԱՑԹՈՂ ԱՎԱՆը ՎՆԱՍ ԳՍՏՅԱՐԵՐ Է

Երէկ գրած էի՛ք Տարտանէլի մէջ գետեղուած Թորփիլներէն մէնոյն պայթիւնառանց ո և է վնաս պատճառած ըլլալու։ «Օսմ. Լոյտ» իր երէկուան թիւով կ'ըսէ թէ զինուորական չրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ ան պատճառած պիտի ըլլայ։

ՆԵՂՈՒԹԻՆ ՓԱԿՄԱՆ ՀԵՏԵԻԱՆՔԸ

Բեզերպուրկէն «Օսմ. Լոյտ»ի հասած մանուսար հեռագիր մը կ'ըսէ.— Զանազան կուսակցութեանց պատկանող 44 ելեկտրոմաններ, Տարտանէլի փակման լրայ հիմնուելով, կը հրաւիրեն կառավարութիւնը իր նախաձեռնութեամբ ծրագիր մը ներկայացնել՝ հիմնելու համար ուղղակի հաղորդակցութիւն մը Ռիկա Թէրսնի միջև ջրանցքի մը միջոցաւ, ապահովելու համար արտաքին պէտքերը։ Ջրանցքը պիտի կրնայ պատրաստ ըլլալ 1918ին։

ԻԶՄԻՐԻ ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԻՆ

Իզմիրէն «Օսմ. Լոյտ»ի հասած մանանաւոր հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ իտալացի զինուորական արհեստաւորներու, մասնաւորաբար նաւազներու ձերբակալութիւնները կը չարունակուին։ Երկու իզմիրաբնակներ, որոնք ատեն մը Տրիպոլիս կը գտնուէին, ձերբակալուեցան իբր լրտես։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ ՎԷՐՔԱՑՈՒՄԸ

Թորփիլները վերցնելու գործողութիւնները որոնք սկսած էին, դարձեալ ընդհատուեցան օդին պատճառաւ, քանի որ պղտիկ ալեկոծութիւն մը արդէք կը հանդիսանայ տչխատութիւններուն։ Ուրեմն ամէն ինչ օդին կախում ունի։

«Սթամպուլ» տեղեկացած է Ծովային նախարարութենէն թէ նեղուցներու բացումը յառաջիկայ չաթիւան առաջին օրերը միայն կրնայ իրականութիւն դառնալ։ Գերման երկրաչափը որ կը հսկէ Թորփիլները վերցնելու գործողութեան, առջի օր Գոլիս հասած է կարգ մը բացատրութիւններ տալու հմար Ծովային նախարարութեան։ «Սթամպուլ» երէկ հերքած է այն լուրը թէ կառավարութեան առաջարկուած ըլլայ 25 հազար ոսկւոյ փոխարէն վերցնել Թորփիլները։

*** «Իգթիհամ» կէլիպոլուի իր թղթակիցէն հետեւեալ տեղեկութիւնները ստացած է Տարտանէլի վերաբացման առթիւ.— Տարտանէլէն անցնող չոգենաւերուն ֆիրմաններու յանձման ձեւակերպութիւնները առժամաքար տեղի պիտի ունենան կէլիպոլուի մէջ։ Պատերազմական նախարարութեան պաշտօնատարներէն Միւժթաղ պէյ, որ այս ձեւակերպութիւնները լրացնելու պաշտօն ունի, կէլիպոլու հասաւ «Կայրէթ» չոգենաւով որ պահանջաւոր դերը պիտի կատարէ։ Կէլիպոլուի նաւահանգիստին մէջ ուրիշ չոգենաւ կայ։ Նաւահանգիստի վերատեսչութիւնը այս չոգենաւերուն յանձնեց հետեւեալ կարգաթիւերը։ 1, 7, 10, 17, 20, 29, 30 և 31։ «Թաշօֆ» չոգենաւը, որ անգլ. դրօշը կը կրէ և կը բանի Իզմիրի ու Սելանիկի միջև, կը կրէ 7 կարգաթիւը։

*** Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ նեղուցներուն փակման հետեւանքով 30,000 ֆրանքի յանգած է հելլէնական նաւարկութեան վնասը։ Մասնաւոր յանձնաժողով մը ներկայացած է վարչապետ Մ. Վենիզելոսի, և անոր ուշադրութիւնը հրաւիրած առաջ դալիք տագնապին վրայ։ Վարչապետը հաւատած է յանձնաժողովի թէ ժամ օրէն պիտի բացուի նեղուցը։

*** «Սապան»։ Տարտանէլէն ստացած է նամակ մը որուն համաձայն իբր թէ երէկ աւարտած պիտի ըլլային գործողութիւնները և նեղուցն ալ բացուած։ Ականները վերցնելու գործողութիւնները կարդով կը կատարեն եղեր օսմ. ծովային սպաները։

ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆը ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆը

«Ժէյոն Թիրք» հաւատի ադբիւրէ կը տեղեկանայ թէ «Թէքսաս»ի կորուստին առթիւ Ամերիկեան դեսպանատան և օսմ. կառավարութեան միջև ո և է վէճ չեն ծագած, ինչպէս զրոյց տարածուած էր։ Կառավարութիւնը ապացոյցներ ունի թ ձեռին որով կը հաստատուի թէ արկածը տեղի ունեցած է Թորփիլին չոգենաւին զպչելուն հետեւանքով ունեցած պայթումով։ Միւս կողմէ դեսպանը եւս սկզբունքով ընդունած է Բ. Դրան հաւասարքը որ հիմնուած է Իզմիրի իշխանութեանց պաշտօնական քննութեան վրայ։

ԻՏԱԼԻԱ ՁՕՐՔ ԿԸ ՂՐԿԷ ՀՌՈԴՈՍ ՈՒՐԻՇ ԿՂԶԻ ՄԸՆ ԱԼ ԿԸ ԳՐԱՒՈՒԻ

Վենիզէն կը հեռագրուի առջի օրուան թուով.—

Հռոմէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ երեք մեծ փոխադրանաւեր Թրէնթիէն մեկնած են դէպի Եդէական ծով։ Նոր զօրախումբերուն առաքման նպատակն է Հռոդոսի իտալական բանակը զօրացնել, նաեւ գրաւել ուրիշ կղզի մը եւս, որը հաւանաբար Լէմնոսը պիտի ըլլայ։

ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄ. ԴՐԱՄՆԵՐԸ ՓՐԿՈՂՆԵՐՈՒՆ

Նիստական նախարարութիւնը առաջարկած է Բ. Դրան պատուանշաններ տալ Պէյրութի ելմտական պաշտօնատարներուն և Տէգիթէրտար Արիֆ պէյի որոնք ոմբակոծման ատեն, յաջողեցան ազատել մնտուկին մէջ գտնուած դրամները փոխադրելով գանոնք Օսմ. Պանքան։ Տէգիթէրտարին պիտի տրուի Լիւզաթի ոսկի չքղորտ։

ՀՌՈԴՈՍԻ ԳՐԱՒՄԱՆ ՄԷՋ ԵՐԿՈՒՍՏԵՔ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ

ԻՏԱԼԻԱՆ ԱՂԲԻՒՐԻ

«Մաթէն»ի Հռոմէ քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Հռոդոսի գրաւման ատեն Իտալացիք ունեցան 7 վիրաւոր և մեռեալ և Թուրքերը 23 մեռեալ, 48 վիրաւոր, և յիսունեօթը գերի, որոնց մէջ սպայ մը։

«ԹՐԻՊՈՒՆԱ, Կ'ՍՊԱՌՆԱՑ

Հռոմէն Մայիս 6 թուով կը հեռագրուի «Մաթէն»ի.— «Թրիպունա» խմբագրականով մը, կ'ըսէ թէ Հռոդոսի գրաւումով Իտալիա Զեզոք տէրութեանց վրայ չէր որ ճնշում բանեցնել ուզեց, այլ Թուրքիոյ վրայ, որպէսզի ճանչցայ Լիբիոյ մէջ կատարուած իրողութիւնը։ Բայց Թող ըզգուշանայ Թուրքիա...։

ՖԱՅԻԳ ՊԷՅԻ ՊԱՐԱԳԱՆ

Ինչպէս յայտնի է, Կարմիր ծովու ի տարական նաւատորմիղը ձերբակալած և Մասուա տարած էր, ասկէ առաջ, մաքսային ընդհանուր քննիչ Ֆայիգ պէյը, սովաստանելով զայն իբր լրտես Օսմ. կառավարութեան, որ իբր թէ ղրկուած ըլլայ յատկապէս Սուէյզի արաքները զրգռելու պաշտօնով։ Գերման կառավարութեան կողմէ Հռոմի մօտ կատարուած դիմումներուն հակառակ, Ֆայիգ պէյ դեռ ազատ արձակուած չէ։

«Սթամպուլ» կը տեղեկանայ թէ Ֆայիգ պէյ այս վերջերս Մասուային նաբօլի տարուած է, ուր պիտի մնայ մինչեւ պատերազմին վերջը։

Որպէսզի նոր ձերբակալութիւններ տեղի չունենան, մաքսային քննիչներու և պաշտօնատարներու մէջ էկ վկայագրերպիտի տրուին ասկէ վերջ, զերման դեսպանատան կողմէ վաւերացուած, ամէն անգամ որ ծովի ճամբով պետութեան զանազան կողմերը մեկնին անոնք։

ԻԶՄԻՐԻ ԻՏԱԼԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՎՏԱՐՈՒՄը

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը առջի օր թագրիրով մը հաղորդեց զերման դեսպանին կառավարութեան այն որոշումը որու հաւանաւն 15 օրէն պիտի վտարուին Այդընի Իտալացիները։

Այս թագրիրին մէջ կ'ըսուի թէ օսմ. կառավարութիւնը տրամադիր է ուղղած դիւրութիւնները տալ այս իտալահպատակներու մեկնման համար։

*** Երէկ միայն պիտի հաղորդուէր Իզմիրի կուսակալութեան՝ նախարարաց խորհուրդին որոշումը, որովհետեւ կայսերական վաւերացումը դեռ չէր հաղորդուած ներքին գործոց նախարարութեան։

*** «Սապան» կ'ըսէ թէ այս որոշումէն առաջ Իզմիրէն վտարուած Իտալացիներուն մէջ կը գտնուի նաև Պատոն Ալիօթի անուն դրամատէր մը։

ԳԱՂՏՆԻ ԴԱՇՆԱԳԻՐ ՄԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Ցունարէն "Թանէա" թերթը կը տեղեկանայ Վենիզէլոսէն թէ, հաւաստի աղբիւրէ մը քաղուած տեղեկութեանց նայելով, Իտալիոյ և Անգլիոյ միջև գաղտնի դաշնագիր մը գոյութիւն ունի (.') որով Իտալիա արտօնուած է գրաւելու Հռոդոսը պայմանաւ որ Անգլիա ալ Միջերկրականի ուրիշ մէկ կէտը գրաւէ։

*** Պէրլինէն հասած ուրիշ հեռագիր մըն ալ կը հաստատէ թէ «Ժուռնալ տը Պէրլէնա միտի» կը հրատարակէ կարծեցեալ դաշնագրի մը լուրը որու համաձայն Անգլիա Իտալիոյ կ'երաշխաւորէ Հռոդոսի, Սազդզի և Միտիլլի գրաւումը։

«ԹԱՆ» ԶՇԱՒԱՏԱՐ ՕՍՄ. ՅԱՂԹՈՒԹԵԱՆ

Բարիզէն Մայիս 9 թուով հասած հեռագիր մը անձնմարտանման կը նկատէ Հռոդոսի մէջ թուրք յաղթանակին լուրը։

ԿԼՉԻ ՄԸՆ ԱԼ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

Հռոմէն Մայիս 9 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, ըստ «Թրիպունա»ի, իտալական նաւաքարձը Քարքաթօս կղզին ալ գրաւած է, և պահակազօրքը գերի բռնած։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմէն կը հեռագրուի թէ Գոլսոյ գերման դեսպան Մարշալի Գոլցէն մեկնումը կոնսուլութիւն պատճառեր է Իտալիոյ, իր Թրքահրաման հմար։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒ ՄԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՀՈՌՈՍԷՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԻՐԱՒՈՐԵԱԼՆԵՐՈՎ ԵՒ ԹՈՒՐՔ ԳԵՐԻՆԵՐՈՎ ?

Հռոմէն կը հեռագրուի թէ իտալական նաւ մը մեկնած է Հռոդոսէն բազմաթիւ վիրաւորեալներով և 50 թուրք գերիներով։

ՍԵԼԱՆԻԿ ԶԷ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԱԾ

Հռոմէն Մայիս 9 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Սթէֆանի կը հերքէ այն լուրը թէ Իտալացիք Սելանիկը ռմբակոծած են։

Սթէֆանի աւելորդ ճանձրոյթ մը յանձն առած է, որովհետեւ ատանկ լուր մը բնաւ չկար մէջտեղ։

ԻՆՉ ԿԸՍԷ "ԱԹԷՆՔ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆը

Աթէնքէն Մայիս 9 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Աթէնքի գործակալութեան հրատարակած տեղեկութեան համաձայն Հռոդոս դրաւուած է։ Կառավարիչը գերի բռնուած է։ Բաղմաթիւ սպաներ անձնատուր եղած են։ բոլորովին անհիմն են օսմ. Երեսփ. Ժողովին մէջ տարածուած լուրերը։

ԻՆՉ ԿԸՍԷ ՆՈՐԷՆ ՍԹԷՖԱՆԻՆ

Հռոմէն Մայիս 9 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Սթէֆանի կը հրատարակէ հետեւեալը.— Հռոդոսէն հասած անթիվ հեռագիր մը կը հաստատէ թէ կուսակալն ու քարտուղարները որոնք գերի բռնուած են Իտալիա պիտի փոխադրուին միւս Թուրք գերիներուն հետ։ Թրքաց կողմէն տարածուած լուրերը, և մանաւանդ այն լուրը թէ Իտալացիներ գերի բռնուած կամ սպաննուած են Հռոդոսի օսմ. զօրախումբերէն և թէ իտալական նաւատորմիղը հեռացած է Եգէականէն, այն աստիճան ծաղրելի են որ հերքել իսկ չարժեր։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ ՄԸ

Հռոմէն Մայիս 9 թուով կը հեռագրուի.— «Ճորնալէ տ'Իտալիա» կ'ըսէ թէ ո՛և է լուծում կարելի չպիտի ըլլայ, ցորչափ չորոյսի պատերազմը մղել Լիպիոյ մէջ, տիրելու համար այդ երկրին, որուն վրայ հոկած ենք մեր վեհապետութիւնը։ Առանց զինուորական գործողութեան ի Լիպիա, Եգէական ծովուն մէջ նաւային գործողութիւնը բնաւ չպիտի յաջողի հարկադրելու Եւրոպան՝ ճանչնալ մեր վեհապետութիւնը ափրիկեան այդ հողին վրայ։ Ինկատ առնելով Իտալիոյ նպատակը այս պատերազմը հռչակելուն մէջ, Իտալիա աւելի պէտք է վախնայ եւրոպական տէրութեանց միջամտութենէն, քան յոյս ունենալ անոր վրայ, ցորչափ մեր զինուորական գործողութիւնը աւելի չընդարձակէ մեր տիրապետութիւնը ի Լիպիա։ Այ խարուելու ատենը չէ։ Իտալիա իր յոյսը պէտք է դնէ իր ոյժերուն վրայ միայն։

ՁՕՐԱՎԱՐ ԱՄԷՆԿԼԻՕԻ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԹՈՒՐՔ ԲԱԿԻՉՆԵՐՈՒՆ

«Թան»ի Հռոմի թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Հռոդոսի թուրք պահակազօրքը դիւրանց խոյս տուած է գաղտնի ճամբաներէ պզտիկ խումբերով և ցրուած է կղզիին ներսը։ Թուրքերը դրեթէ 3000 հոգի են, մէկ քանի՞հարիւր իսկ կամաւորներով։ Հռոդոսի քաղաքը իր բնականոն կեանքը վերսկսած է։ Զօր. Ամէկլիօ յայտարարութիւն մը ուղղած է բնակիչներուն երաշխաւորելով անոնց ապահովութիւնը և ազատութիւնը։ Ցոյն ժողովուրդը համակիր է Իտալացիներուն։

ԹՈՒՐՔ ՊԱՀԱԿԱԶՕՐՔԵՐԸ ԱՐՇԻՊԵԼԱԳՈՍԻ ՄԷՋ 800 ՔՐԻՍՏՈՆԵՍԵՑ ԶԻՆՈՒՈՐ

Աթէնքէն հեռաւեալը կը հեռագրուի.— Հաւաստի աղբիւրէ կը տեղեկանամ թէ Հռոդոսի Թուրք զօրախումբերը կը բաղկանան 2300 հոգիէ, զորս լեռնային թընդանօթով Լէսպոսի մէջ 2400 հոգիէ չորս թնդանօթով, Սազդզի մէջ 1200 հոգիէ չորս թնդանօթով։ Զինուորներուն մէջ կան 300 քրիստոնեայ զինուոր, ամէնքն ալ ցոյն։ Սամոսէն դատ միւս կղզիները անոնց պահակազօրքեր ունին։

Քալիմնոսի մէջ իտալական թորփիլոնաւի մը երեւումը խանդավառութիւն պատճառած է։

Տեղական չոգենաւերը իտալական դերոչ պարզած են, բայց նաւուն մեկնման ատեն յայտարած են գաւազանարարութիւններ։

ՌՈՒՍԵՐԻԳԵՐՄԱՆ ԻՐԱՒՈՒՐԱՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Օսէաստէն կը հեռագրեն ռուս հեռագրական գործակալութեան թէ հարթելու համար այն վէճերը որոնք պիտի կրնան ծագիլ Տարտանէլի փակման հետեւանքով, թուական հաւատ պայմանագիրներու գործադրութեան մասին, Օսէաստի Սակարանի քօմիթէն առաջարկած է կազմել Ռուսեւգերման իրաւարարական յանձնաժողով մը որ պիտի բաղկանայ կառավարութեան անդամներէ և երկու երկիրներու Սակարանի քօմիթէներու ներկայացուցիչներէն։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

ՄԵԾ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆը ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Մ. ՄԱՐՇԱԼ

ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՅՈՒԵՑԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆը

ԻՆՉՈՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԶՕՐԱՑԱՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՁԱԽՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՏԱՆԱՅԻ ՁԱՐԴԵՐԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ԹԱՆ ԻՍԼԱՄՍ ՇԱՀԵԿԱՆ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

Մ. ՄԱՐՇԱԼ ԸՍԱԾ Է. — «ԵՍ ԹՈՒՐՔ ԵՄ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ»

«ԹԱՆ» ԿԸ ՊՆՆԱԴԱՏԷ ԻՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆը

Անոնք որ անձնական խնդիրներու և «չարժումներու ճաշակը ունին մէկ քանի չաթաթէ ի վեր բուն հաճոյք մը կ'ըզդան կարդալով գերման թերթերը։ Որոշապես վճռուած է գերման դեսպանութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարները տեղափոխել։ Անցեալ ամիս, կարգը արտաքին գործոց նախարար Մ. Քէաէրլէնին էր, այսօր ալ կարգը Թուրքիոյ դեսպան Մ. Մարշալ ֆոն Պիլէնշթայնին է։

Մ. Մարշալի անձնաւորութիւնը քիչ ծանօթ է, և սակայն Եւրոպայի մէջ չկայ դիւանագէտ մը որ կարենայ բաղդատուիլ անոր հետ, նկատի առնելով անոր կատարած գործին կարեւորութիւնը։ Երբ առնիկա յայտարդեց 1897ին Մ. Մարմա տը Եէլցի, պատուաւոր, նոյն իսկ փայլուն ասպարէզ մը կը Թողուր, և որ սակայն բնոյթը չունէր հեռք մը Թողու պատմութեան մէջ։ Նոյն և առաջ դատաւոր, յետոյ Դաշնակցական Խորհուրդին մէջ Գատի Մեծ Դաքսութեան ներկայացուցիչ, 1890ին Թարրիվի վարչապետութեան օրով կարգուեցաւ արտաքին գործոց նախարար։ Այս նոր պաշտօնին մէջ, Մ. տը Մարշալ մեծ յատկութիւններ ցոյց տուաւ։ Ռայխսթակի առջև պաշտպանեց առևտրական դաշնագիրները, այս մասին հարկ եղած բանակցութիւնները կատարելով։

Մեկը այն անհեթեթ միջադէպերէն որոնք ամէն երկրի մէջ կը հակադրեն քաղաքական կացութեանց վրայ, առանց սակայն ունենալու քաղաքական կարեւորութիւն, — որպիսին էին Լէքլեր-Լուտով և Թաուշ դատերը, — Մ. Մարշալի տուին այնպիսի դժուարութիւններ որոնք վերջի վերջոյ պատճառ եղան վարչական քաշուելու։ Միևնոյն տարին, Մ. տը Մարշալ Թուրքիոյ դեսպան կարգուեցաւ։

Հոն էր որ Մ. Մարշալ 15 տարիէ ի վեր տիրապետեց Իրիմու պատերազմին ատեն Գոլսոյ մէջ Սթրաթֆորտ տը Ռէդլիֆի գրաւած դիրքը կրցաւ ապահովել իրեն համար Մ. Մարշալ։ Հին ոչխարին օրով, անկա հանապազօրեայ ներշնչողն էր Սուլթանին, և ամէն օր, երկու ակրութեանց միջև չանաւ կապերը կ'ամրապնդուէին։ Վիլհէլմ կայսեր այցելութիւնը կը հաստատէ այս կապերը վերապտնեւրու անձնական մերձեցումով։ Գերման մարզիչները հոդին կ'ըլլային օսմ. բանակին։ Եւրոպական և ասիական Թուրքիան Գերմանիան կը զրաքնէին տնտես պէտ։ 1899ին, Պաղտատի առաջին պայմանագրութեան ստորագրութիւնը Գերմանիոյ ինպատ անդրասիական ճահանեռու խնդիրը կը լուծէր։

Գերմանները կը չանէին Թուրքիոյ մէջ միլիոններ, և այս անմիջական շահերուն վրայ կ'աւելնար վարկած մը որ կը պայմանաւորէր ապագան։

Մ. տը Մարշալ, իբր իրապէտ քաղաքագէտ, միտ ուղած է իր հետապնդած միջոցներուն վախճանը գտնել։ Ասիկա կը ոպասէր ըլլալ Գոլսոյ տէրը։ Ի յաջողելու համար Գերմանիան ի սպաս դրաւ Թուրքիոյ։ Թէ՛ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՅՈՒԵՑԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, Թէ Ցուսատանի հետ պատերազմին մէջ, թէ Կրէտէի խնդրոյն մէջ, թէ՛ Մակեդոնիոյ խնդրոյն մէջ, հաստատապէս և վճռաբար Թուրք մը եղաւ, ոչինչ աւելի պիտի ուզէր կ'ըսէր։ — «Ես անգլիացի եմ Եգիպտոսի մէջ»։ Մարշալ ըսաւ.— «Ես Թուրք եմ Թուրքիոյ մէջ»։ Եւ ճարտարութեան դարձուածքով, ա՛յնքան լաւ համոզեց Թուրքերը իր զգացումներուն մասին որ ոչ Ապտ-իլ-Համիտի անկումը, ո՛չ Գերմանիոյ զինակիցներուն կողմէ Թուրք երկու նահանգներու կցումը յայտափոխեցին իր կացութիւնը։ Իրողութ

Էմիր Օմարը, միակը որ հաւատարիմ մնացած էր մեզի, միակը որ 15 ամիսէ ի վեր, օժանդակած էր մեզի փրկելու կեանքը հազարաւոր քրիստոնեաներու և որ, բարիդ դէպքով անցեալ աշնան, չկրցաւ ընդունիլ արտաքին գործոց նախարարութենէն։

Մ. տը Մարշալ, այս միջոցին կը բազմապատկէր Սուրիոյ մէջ, գերման ձեռնարկները, գետինը ազատ էր իր առջեւ։

Անշա՛տ այն մարդը, իր արժանիքներուն և մեր տկարութեանց վրայ զօրացած, որ գերման կառավարութեան կողմէ կը խրբկուի Լոնտոնի դեսպանութեան պաշտօնին, թէպէտեւ անոր կը վերագրուէր պատասխանատուութիւն մը կայսեր կողմէ Բրիւքէր նախագահին ուղղեալ պատմական հեռագրին մէջ։

Մ. տը Մարշալ Ֆրանսայի համար առարկու հակառակորդ մը եղաւ 15 տարիէ ի վեր։ Ուրեմն Ֆրանսա ոչ մէկ ցաւ պիտի զգայ գերման դեսպանին Պոլսոյ մեկնումէն։ Բայց խնդիր է թէ իր մեկնումը բաւական պիտի՞ ըլլա՞յ մեր ազդեցութիւնը Արեւելքի մէջ՝ վերադարձնելու մեզի։ Զէնք հաւարձակիր հաստատել, որովհետեւ մենք չատ աւելի չարիք հասցուցինք մեզի քան ինչ որ հասցուց անիկա։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՈՍՏԻԿԱՆ ԶՕՐԱՑ ԵՒ ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

«Ժէօն Թիւրք», հաւատի աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Ներքին Գործոց Նախարարութեան հասած հեռագրի մը համաձայն, ընդհարում մը տեղի ունեցած է Վուլչիթրնի մէջ ոստիկան զօրաց և մէկ քանի Ալպանացիներու միջեւ։ Այս վերջինները որոնք զէնքագրած են բաւական, յայտարարած են թէ իրենց փափաքն է ձեռք բերել Մալիսորներու չնորհուած առաւելութիւնները։ Կառավարութիւնը պիտի քննէ անոնց փափաքը, և եթէ սահմանադրական սկզբանց համաձայն և արդար գտնէ գոհացում պիտի տայ։

Առջի գիշեր գումարուած նախարարական մասնակի ժողովը զբաղած է նաև Ալպանիոյ կացութեան խնդրով, որուն համար ծանր է կ'ըսէ «Օսմ. Լոյս», գլխաւորաբար Իբէյի, Տէպրէի և Տիաքովի մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — «Բէյլիէր Լոյս» կը տեղեկանայ Պերլինէն թէ Մ. Մարշալի մեկնումէն վերջ Թուրքիոյ մէջ Գերման քաղաքականութիւնը ոչ է փոխուիր չպիտի կրէ, որովհետեւ Մ. Մարշալի հետեւած քաղաքականութիւնը գնահատուած է Ազատաքին Գործոց Նախարարութենէն։

ՍԵՐԳ ՌՍԶՄԱՓՈՐՁԵՐ. — Վիեննայէն կը հեռագրուի. — «Սերգ կառավարութիւնը, թերթերու տուած տեղեկութեանց համաձայն, որոշած է մօտերս ռազմափորձի կանչել պահեստներուն մէկ քանի դասակարգերը։

«Թէպէտ և չատ սովորական պարագայ մըն է այս, այսուհանդերձ, Վիեննայի քաղաքական շրջանակները, արդի կացութիւնը նկատի առնելով, երկիղ կը յայտնեն այս ռազմափորձերուն իրական նպատակին մասին»։

ՅՈՒՆՍՑ ՍԻՆՈԴ. — Սինոդի առջի օրուան նիստին մէջ Պատրիարքը Ռուս դեսպանին և իր փոխադարձ այցելութիւններուն վրայ խօսելով, ի մէջ այլոց ըսաւ թէ Մ. տը Կիրս, տեղեկութիւններ ուղած է Պուլկար հերձուածը վերցնելու խնդրոյն վրայ։ Ինչպէս յայտնի է, Սինոդը վերջերս զբաղած էր այս խնդրով և սակայն մերժած էր հերձուածը վերցնել կանխօրոք նկատելով զայն։ Պատրիարքն ալ այս իմաստով խօսած է դեսպանին։

Սինոդը զբաղած է Լանկազայի փոխանորդին խնդրով։ Յայտնի է թէ տեղական իշխանութիւնները Սելանիկ մեկնելու հրաման արձակած էին։ Սինոդը որոշած է հեռագրաւ հրաման տալ որ Պոլիս չգայ, ինչպէս որոշուած էր ասկէ առաջ, այլ սպասէ Սելանիկ մինչեւ ցնոր անօրինութիւն։ Սինոդը որոշած է նաև բողոքել կառավարութեան մօտ այս մասին։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ. — Մէկ քանի թերթեր գրած էին թէ օսմ. պանքային կնքուելիք փոխառութեան համար կառավարութիւնը իրր երաշխաւորութիւն պիտի տայ մէկ քանի նահանգներու մաքսային հասոյթները։ «Ժէօն Թիւրք» կը հաստատէ թէ կառավարութիւնը ոչ մէկ երաշխաւորութիւն պիտի տայ։

ԴՈԲԱՅԻ ԼՃ.ի ՏԻԿՆՈՋ ՆՈՒԻՐԸ. — Այրի Տիկին Դոբայի Զինուորական թանգարանին նուիրեց երկու պղնձեայ թընդանօթներ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Դամասկոսի երկու երեսփոխաններ Բ. Դրան մօտ դիմում կատարեցին, որպէս զի 10,000 ոսկիի նպաստ մը յատկացուի վերջին մեծ հրդեհէն վնասուած կարօտ ընտանիքներու։

ՊՈԼՍՈՅ գերման դեսպան Մ. Մարշալ Ցունիսին պիտի ձեռնարկէ իր նոր պաշտօնին Լոնտոնի մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, Մ. Մարշալի Լոնտոնի դեսպան անուանումը պրեթէ որոշուած է։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԻՒՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ առաջին սովորական Ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ իր կեդրոնատեղիին մէջ (Սթամբուլ Քարթերի Օղլու Խան) 30 մարտ 1912թիւ. Ի ներկայութեան 12371 բաժին ներկայացնող բաժնետէրերու։

Ժողովը օրակարգին խնդիրներուն վրայ, միաձայնութեամբ հետեւեալ որոշումները տուաւ։

1. — Հաւանեցաւ վարչական խորհուրդին և հաշուեքննիչներուն տեղեկագիրներուն պարունակած յայտարարութիւնը։

Դրամ կայ... փա՛ռք Բերայի մեսերներուն, եւ ապահովաբար կարելի չէ աւելի յարմարագոյն նպատակի մը սահմանել այդ դրամը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՆՊԱՍՏԸՆԿԱԼ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ԵՕԱՆԷՍԷՊՈՒԻ ԿՑԱԿԸ

Ազգ. Ժողովոյ որոշման համաձայն Տնտես. Խորհուրդը վարկ մը սահմանած էր նպաստընկալ գաւառացի ուսանողներու թոշակները մինչև Մայիսի սկիզբը վճարելու համար։ Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ այդ գումարը լմննալու վրայ է և անհրաժեշտ է որ Վարչութիւնը նոր կարգադրութեամբ մը՝ միանգամ ընդ միշտ լուծէ այս խնդիրը, վերջին անգամ խընդիրը գրով մը պարզած էր։ Քաղաք. Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ նկատի առաւ խնդիրը. և նկատելով որ Եօանէսքուի կտակին դրամագլուխը իր արդի վիճակին մէջ հազիւ հարիւրին 3ուկէս տոկոս մը կը բերէ և այդ գումարով կարելի չէ առաջ տանիլ այս գործը, որոշեց յանձնարարել Տնտեսականին, որպէս զի Եօանէսքուի կտակած գումարով Բերայի մէջ ասկէ առաջ որոշուած կալուածը գնուի և հասոյթը յատկացուի ուսանողներուն։ Վարչութիւնը կը կարծէ որ այդ կերպով փոխանակ հարիւրին 3ուկէսի, հարիւրին առնուազն 6—7 տոկոս ձեռք պիտի բերուի և վերջնականապէս ապահովուի տեսական հիմերու վրայ պիտի դրուի նպաստընկալ ուսանողներու խնդիրը։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ԿՈՂՄԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

Կեդրոնական վարժարանի տեղափոխումը, օրուան խնդիր է այս միջոցս։ Խնամակալութիւնը դեռ վերջնական որոշում մը չէ տուած այս մասին, բայց որչափ որ գիտնք, աւելի մտադրութիւն կայ Բերայի մէջ շինելու չէնքը։ Այժմ Պոլսոյ կողմի Թաղ. խորհուրդներն ալ գործի վրայ են և կ'ուզեն որ այս անգամ նոր կեդրոնականը չմնայ Գում Գաբուի կողմերը, քանի որ Բերայի կողմ շինուած պարագային մինչեւ հոն չպիտի կարենան երթալ ո՛չ Սամաթիայի, ո՛չ Գում Գաբուի, ո՛չ Եէնի Գաբուի ուսանողները և կամ հակառակ պարագային չատ քիչերն են որ մինչեւ հոն պիտի երթան և յետոյ ճիշդ է որ ամէն ծնողք չի կրնար աւելորդ ճամբու ծախք մըն ալ տալ իր զաւակին։ Երէկ Սամաթիոյ և Գում Գաբուի Թաղ. խորհուրդները այս մասին դիմում ըրին Ս. Խորհուրդին և պարզեցին խնդիրն ու Պոլսոյ կողմը շինուելիք կեդրոնականին առաւելութիւնները։ Վերոյիշեալ Թաղ. Խորհուրդները ըսին նաև թէ՝ Բերայի թաղը ունաւոր թաղ մըն է և կրնայ, իր թաղի ուսանողներուն համար երկրորդական վարժարան մը բանալ։ Մինչդեռ այդ բանը չեն կրնար ընել ո՛չ Գում-գաբուն, ո՛չ Սամաթիան և ո՛չ ալ Եէնիքապուն։ Ուսումն. Խորհուրդը լսելէ յետոյ այս յայտարարութիւնները, խոստացաւ խնդիրը ներկայացնել Վարչութեան։ Այս մասին Վարչութեան իրազեկ անդամներէն մին յայտարարեց մեզի թէ ճիշդ է որ կեդրոնականը Գում-գաբուի մէջ շինելով, աւելի ածան հող կարելի պիտի ըլլայ գտնել և սակայն անոնցմէ դժուարութիւններ պիտի քաշեն ուսուցիչները մինչեւ հոն երթալու համար և չատ անգամ ալ պիտի բացակային։ Մինչդեռ Բերայի մէջ շինուի կեդրոնականը, այս կարգի անտեղութիւններ գոյութիւն չեն ունենար։ Ինչպէս կ'երեւայ այս յայտարարութենէն Վարչութիւնը ինքն ալ կուսակից է որ կեդրոնականը Բերայի մէջ շինուի և հետեւաբար աւելորդ յոգնութիւն մը պիտի ըլլար Պոլսոյ կողմի Թաղ. խորհուրդներուն կատարելիք դիմումը։

ԲԱՆԿԱԼԹԻ ԴԵՐԵՁՄԱՆԱՏԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վարչութիւնը վերջին անգամ կատարութենէն առած 15,000 ոսկիին 9000ը՝ Բերայի կալուածոցին յանձնած և նոյնմամբ ի՛նչ կերպով ծախսուելուն մասին որոշ հրահանգներ տուած էր։ Այդ դումարին մէկ մասն ալ ինչպէս յայտնի է, պիտի յատկացուէր Բանկալթիի գերեզմանատան պատին շինութիւնը կալուածոցը տալի օր քաղաքապետութեան կողմէ եկած երկրաչափներու հետ, որոշեց այն տեղը, ուրկէ պատը պիտի բարձրանար։ Հարցը թէ՝ կալուածոցը գործի սկսած էր, յանկարծ ուրիշ երկրաչափներ եկան մէջտեղ և դարձեալ չափեցին ու չափեցին պատը և յայտարարեցին թէ՝ 25 սանդիմէթր աւելի ներս պէտք է քաշել և նախ ասկէս եղածը սխալ է։ Կալուածոցը քարեբախտաբար դեռ սկսած չէր պատին շինութեան, եթէ երկրորդ անգամ պատին տեղը չափելու եկող երկրաչափները մէկ քանի օր եւս ուշ գային, պատը սկսուած պիտի ըլլար արդէն և այսօր մօտ 500 ոսկի վնասի մը պիտի ենթարկուէր Կալուածոցը։ Բաղաքապետութեան կողմէ դրկուած երկրաչափներու առարկութեան մասին Կալուածոց Հոդաբարձութիւնը հարկ եղածը դրեց Քաղաք. Ժողովին, որ իր երէկի նիստին մէջ որոշեց այս մասին թաղրիր մը դրել քաղաքապետութեան և խնդրել որ վերջնական կերպով և պաշտօնապէս դրկուած երկրաչափներու միջոցաւ չափեն պատին տեղը՝ ապագայ նոր կնճռոտութիւններու դուռ չի բանալու համար։

ՈՒՍՈՒՄ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ.

Ուսում. Խորհուրդը ասկէ առաջ իր անդամներէն մէկ քանին յանախավի բացակայութենց պատճառաւ, հրաժարական մատուցած էր Վարչութեան, որ մերժելով այդ հրաժարականը՝ առաջարկած էր պակասեալ անդամներու տեղ նորեր ներկայացնել։ Ուսում. Խորհուրդը երկու պակասեալ անդամներու տեղ քառապատիկ ցանկ մը ներկայացուցած էր որ կը բաղկանար Հայկազան Պէկեան, Տօքթ. Յովհաննէս Արշակունի, Յակոբ Ճիվէլէկեան (հայ-հեղափոխական) և Շեւռնեան (հայ-բողոքական) էֆ.ներէ։ Քաղաք. Ժողովը ամբողջացնելով Ուսում. Խորհրդոյ կանոնական թիւը, անդամակից կարգեց Հայկազուն Պէկեան և Տօքթ. Արշակունի էֆ.ները։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԵՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Քաղաք. Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ նկատի առաւ երեսփոխանական ընտրութենց առթիւ Մանկունի Սրբազանի տեղապահութեան չրջանին պատրաստուած ընտրական հրահանգը և նկատելով որ անոր մէջ կան կարգ մը կէտեր զորս ամէն ոք իր ուզած կերպով կրնայ մեկնել և տեղի տալ զեղծումներու և թիւրիմացութիւններու, որոշեց ընտրական այդ հրահանգը բարեփոխել՝ մեկնաբանելով անոր մուտ մնացած կէտերը։ Այսպէս ընտրական հրահանգին մէջ լսուած է թէ՝ «Մրբաբ, ծրար քուէները կը մերժուին»։ Վարչութիւնը այս կէտն ալ պիտի լուսաբանէ և որոշապէս պիտի ըսէ թէ՝ մէկ անձը մի՛ չեւ քանի՞ քուէ կրնայ տանիլ։ Այլն։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ

Կեդրոնական վարժարանի Օրիւնական Յանձնաժողովը երէկ դարձեալ Ընիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Դուրեան Սրբազանի։ Յանձնաժողովը որոշեց կոչ ուղղել ո՛չ միայն արտասահմանի և գաւառի մէջ գտնուող կեդրոնականի նախկին չրջանաւարտներու ու համակիրներուն, այլ և ամբողջ հայութեան, կեդրոնականի յոբելեանական հանդէսը համազգային տօն մը դարձնելու համար։ Ասկէ զատ, կեդրոնական վարժարանի պատմութիւնը պատրաստելու հոգը յանձնուած էր արդէն Պ. Պ. Մ. Նալբանտեանի, Դ. Բարսեղեանի և Ա. Ալպոյաճեանի, որոնք գործի ձեռնարկած են այս պատմութիւնը պիտի ունենայ երկու մաս։ Ա. մասին մէջ պիտի իսուսի մայրաքաղաքիս բոլոր հայ երկրորդական-վարժարաններու և մասնաւորաբար կեդրոնականի մասին։ Իսկ երկրորդ մասը պիտի պարունակէ չրջանաւարտներու կենսագրութիւնները, անոնց խմբանկարներն ու լուսանկարները։ Այս գործը, որ պիտի քաղկանայ մօտաւորապէս 330 էջերէ, հազար օրինակին համար 100 ոսկի՛ի ծախք նախատեսած է։

ՏՕԼԱՊՏԷՐԷԻ ՄԷՋ ԹԷ ԲԱՆԿԱԼԹԻ

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը սկսած է նախնական խորհրդակցութիւններ կատարել Տօլապտէրէի Արշակունեան վարժարանի չինութեան մասին։ Այժմ երկու ծրագիր կայ, առաջինը՝ բոլորովին նոր գլխոց մը չինել Բանկալթիի և Տօլապտէրէի միջեւ և Տօլապտէրէի մէջ միայն երկյարկանի փոքրիկ մանկապարտէզ մը կառուցանել։ Իսկ երկրորդը՝ Արշակունեան վարժարանի արդի չէնքը փլցնել և բոլորովին նոր մը կառուցանել։ Թաղ. Խորհուրդը, ինչպէս կը լսենք, աւելի ուժ պիտի տայ առաջին ծրագրին, քանի որ հաստատուած է թէ ամբողջ Տօլապտէրէի մէջ հազիւ 60 ուսանող կայ, մինչդեռ չատ աւելի մեծ թիւ մը կայ Բանկալթիի մէջ։

ԱԶԳ. ՍԱՀՄ. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Մայիս 24ի Ազգ. Սահմանադրութեան տարեդարձի հանդէսներուն առթիւ երէկ Բաղաք. Ժողովը կարգադրութիւններ ըրաւ։ Այսպէս որոշեց որ Ս. Պատրիարք հօր նախագահութեամբ, վարչութիւնը ամբողջովին ներկայ գտնուի Ազգ. Սահմանադրութեան հանդէսներուն։ Միւս կողմէ Սահմանադրութեան 52րդ տարեդարձը հանդիսաւորուելու ու տրամանալի կերպով տօնելու համար կարգադրիչ մասնախումբ մը կազմեց և անոր անդամ կարգեց Տեարք՝ Ադեքսանդր Փանոսեան, Անտոն Թարաշ, Բարսեղ Աւետիսեան, Դանիէլ Հայոցեան, Ժաք Սայապալեան, Լեւոն Սաաթճեան, Միհրդատ Հայկազն, Ներսէս Օհանեան և Տօքթ. Դանիէլ Ալիքսանեան։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ ԻՏԱՏԻՒ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ԽՆԴՐԱՆՔ

Սամաթիոյ, Գում-գաբուի և Գաբրիէղի Թաղ. Խորհուրդները երէկ Ուսումն. Խորհուրդին դիմելով խնդրեցին որ իրենց վարժարանները եօթնամեայ «իտատի» վերածելու համար հարկ եղած ձեւակերպութիւնները և դիմումները կատարուին։ Ուսումն. Խորհուրդը խնդիրը վարչութեան ներկայացնելէ առաջ որոշեց հարկ եղած քննութիւնը կատարել տալ, նոյն վարժարաններու պիւտճէի մասին։

Ց. ԱԼՓԻԱՐ ԵՒ ԲԱՂԱՐ. ԺՈՂՈՎԸ

Քաղաք. Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ լսեց Պատրիարքարանի Ֆրանսերէնի քարտուղար Պ. Ց. Ալփիարի մասին եղած դիտողութիւնները և նկատելով որ անիկա տեսակ մը ինքնակոչ գործակատարի պաշտօն կը կատարէ, Պատրիարքին ընկերանալով ամէն տեղ և այցելութեաց միջոցին փոխանակ միայն Թարգմանի պաշտօն կատարելու, ինք ուղղակի խօսակցութեան մէջ կը մտնէ, ինչ որ պաշտօնական յարաբերութենց մէջ անպատչաճ է, յանձնարարեց գիւանապետ Բարթող էֆ. Թէլեանի, որպէսզի այս պարագան ծանուցանելով հանդերձ՝ յանձնարարէ նաև որ ասկէ վերջ ինք վարչական գիւանի պետին հսկողութեան տակ Ֆրանսերէնի ճիգին քարտուղարութիւնը պիտի կատարէ միայն և Ս. Պատրիարքին պիտի ընկերանայ այն պարագային երբ Ն. Սրբազնութիւնը հրամայէ։

ՀՅՇՈՒԵԵՈՅՍ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

Ասկէ առաջ գրած էինք թէ կարգ մը թաղ. խորհուրդներ, հրաժարական մատուցած և սակայն իրենց հաշիւները... մոռցած էին զրկել Պատրիարքարան։ Տնտես. Խորհուրդը այս մասին կարեւորը տեղեկագրած ըլլալով Քաղաք. Ժողովին, այս վերջինը իր երէկի նիստին մէջ որոշեց յանձնարարել բոլոր այդ կարգի հաշուեխոյս խորհուրդներուն որ անվրէպ մատուցանեն իրենց հաշիւները առաւելագոյն մէկ ամսուան ժամանակամիջոցի մէջ։

ՀԱՆՁՆՈՑ ՈՐԴԱՆՈՅԻՆ ՆԱԽԿԻՆ ՏԵՍՈՒՈՂԸ

Քաղաք. Ժողովը իր անդամակիցներէն Աբրահամ էֆ. Տէր-Յակոբեանի ուսումնասիրութիւնը յանձնեց Ուսումն. Խորհրդոյ յայտարկիրը, որով կը պարզէր իր տեսութիւնները Հանձնի որբանոցին նախորդ տարուց։ Գարեգաշեան Թովմա էֆ.ի հրաժարեցումն խնդրոյն նկատմամբ և կ'առաջարկէր որ կազմական կանոնագրին 47րդ յօդուածին համաձայն հատուցուի յիշեալին ամբողջ տարեթուչը՝ իբր փոխարինութիւն եղած զրկանքին։

ԿՈՐՍՈՒՍԱԾ ՀԱՑՐ ՄԸ

Արաբկիրի Ծաղ գիւղաքի Տ. Պօղոս քա՛հ. որդի Յովհաննէս Զրաքեանը՝ գիրուկ միջահասակ, սեւ աչուկ եւ չուրջ 28 տարեկան ամուսնացած ու երկու զաւակի տէր անձ, որ սահմանադրութենէն առաջ Հաղէպ կը գտնուէր եւ յետ սահմանադրութեան մեկնած էր Եգիպտոս։ այժմ անյայտացած եւ իր ուր գտնուիլը անծանօթ է։ Ցանց՝ մարդասիրութեան կը խնդրուի ազգայիններէն որ եթէ յիշեալին ուր ըլլալուն մասին տեղեկութիւն մը ունին անմիջապէս իմացնեն Պոլիս Զաքարիաքեղբար թիւ 25։ Դրլճեան գրատունը։

ՁԱՆՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սանասարեան վարժարանի խնամակալութիւնը երէկ նիստ գումարեց Բերայի Արուեստանոցին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ գրաղեցաւ վարժարանին վերարերեալ կարգ մը խնդիրներով։

⁂ Տնտես. Խորհրդոյ քննութեան յանձնուեցան Կիլիկիոյ Կեդր. Որբանոցի 1911 տարեշրջանի մատակարարութեան հաշիւները։

⁂ Քաղաք. Ժողովը ընդունեց Տէր Մովսէսեան Դաւիթ եւ Դր. Ոսկան էֆ.ներու հրաժարականը՝ Այրիանոցի անդամութենէն։

⁂ Քաղաք. Ժողովը նոր ընտրութեան հրահանգ տալէ առաջ հարցրեց Սան Սթէֆանոյի եւ Եէնի գաւուի հրաժարեալ Թաղ. Խորհուրդները որպէս զի ներկայացնեն իրենց հաշիւները։

⁂ Գում-գաբուի Ապարէգ Լսարանական Միութիւնը բանախօսութիւն մը պիտի տարէ այս գիւղը Գում-գաբու Միջնահասուլի սրահին մէջ։ Պիտի քանախօսեն՝ Արծիւեան եւ Բրոֆ. Ց. Դրիգորեան։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ղուալիէն (Կովկաս) «Հորիզոն»ի կը գրեն թէ արիւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցեր է Շամխանցի Մովսէս (հայ) և Ալիբէկ (Թուրք) գիւղացիներու միջեւ, վիճելի հողային խնդրի մը մասին։ Ասկէ առաջ, Ալիբէկցիներու խնդրանքով կառավարական երկու քննիչներ խնդրոյ առարկայ հողը կը քննեն և իրաւունք կուտան հայ գիւղացիներուն, որոնք կ'սկսին մշակել հողը։ Հետեւեալ օրը, երբ քննիչները կը մեկնին, Թուրք գիւղացիները կը յարձակին Հայերուն վրայ և կ'սպաննեն Սարգիս Ապերեանցը, Պապի Սարեանը և Պապի Պետրոսեանը։ Հայերը փոխադարձելով, Թուրքերու կողմէ ալ կ'սպաննուին մէկ քանի հոգի և մէկ քանի հատ ալ կը վիրաւորուին։

⁂ Բեթերպուրկէն կը հեռագրեն թէ կառավարութեան մօտ միջնորդութիւն է եղեր, որպէսզի ներման արժանանայ Իսսաոյի (Տօնի վրայ) միլիոնատէր Շաղաշնիկովը, որ ամբաստանուած է իբրեւ Դաշնակցական։

⁂ Կովկասի Հայոց Հրատարակչական Ընկերութիւնը կը յայտարարի թէ հայկական տպագրութեան չորսարիւրամեայ համազգային յոբելեանի առթիւ որոշեր է հրատարակել հայ տպագրութեան չորսարիւրամեայ պատմութիւնը և այդ երկին համար նշանակուած է 500 ռուբլի մրցանակ մը։ Այս աշխատութիւնը պիտի պարունակէ՝ Ա. Հայ տպագրութեանը սկիզբէն մինչեւ մեր օրերը։ Բ. Հայ տպարանը իբրեւ կուլտուրական հիմնարկութիւն։ Գ. — Հայ տպագրութիւնը իբրեւ գրական մշակումներու գործօն։ Աշխատութիւնները պէտք է ներկայացնել մինչեւ յառաջիկայ օգոստոսի 20։ Հեղինակի անունը պէտք է դրկել զոյգ պահարանով։ գրքի ծաւալը պիտի ըլլայ 320 երես։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Վաղը ցերեկ ժամը 2 30ին Սկիւտարի Ց. Միութիւն Լսարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ գեղարուեստական շքեղ ցերեկոյթ մը՝ կազմակերպուած Բիւնկեանի Կրթասիրաց Միութեան կողմէ եւ նախագահութեամբ Գ. Թուրէն Զարդարեանի։ Մենախօսութիւններ՝ Վահրամ Փափազեանի եւ Զարիտաի կողմէ։ Նաեւ երգ, ջութակ եւլն։ Մուտք 5 դրշ., ուսանողներու համար՝ 3 դրշ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀՌՈԴՈՍԻ ՕՍՄ. ԶՕՐԲԸ

Հանրայնն «Մէսաճէրօ» իտալական թերթին ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ծովակալ Վիալի չատ խիստ հակազդութիւն մը ի գործ կը դնէ Հռոդոսի չուրջը, վախնալով որ կռուին մէջ գտնուող օսմ. զինուորները կը փախչին պղտիկ առագաստանաւերու միջոցաւ։ Իտալական թերթը որ չատ սխալ դաղափար մը կազմած ըլլալ կը թուի օսմ. զինուորներու մասին, կը յարէ թէ արդէն իկ այդ տեսակ փորձ մը ըրած են անոնք, և թէ իտալական թորպիլահալածները ձեռք անցուցած են երեւուն մօտ առագաստանաւեր, որոնք կը ջանային կղզիին մօտենալ և որոնցմէ մէկ քանին պարապ ու չատերն ալ ռաղմանիւթերով ու պարէնով լեցուած էին։

Մ. ՄԱՐՇԱԼԻ ՑԵՏՍ ԿՈՉՈՒՄԸ

Վիեննայէն կը հեռագրուի Մայիս 10 թուով թէ քաղաքական չրջանակներու մէջ Մ. Մարշալի յետս կոչումը կը վերագրուի երբեակ Զինակցութեան քաղաքականութեան Պոլսոյ մէջ կրած ձախողութեանը։

ԱՆԳԼԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վիեննայէն կը հեռագրուի թէ յստակ զրոյց կը չրջի որ անգլեւ-իտալական համաձայնութիւնը կը տրամադրէ Սուտա ի գրաւումը Անգլիոյ կողմէ և օսմ. հինգ կղզիներու գրաւումն ալ Իտալիայէն։

ԹՈՒՐՔ ՊԱՀԵՍՏԻՆԵՐՈՒ ԶՕՐԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սելանիկէն հեռեւեալը կը հեռագրուի մայիս 6 թուով «Թայմզ»ի.— Բանտերի մէջ Ա. դասակարգի բոլոր պահեստիները անմիջապէս զէնքի տակ պիտի կանչուին լրացնելու համար 7րդ զօրաբանակի թիւը։ Բանտերի զօրաբանակի քննիչ Զէքի փաշա մեկնած է քննելու յունական սահմանագլխին պաշտպանութեան ուժերն ու աշխատութիւնները։ Սահմանագլուխէն ստացած վերջին լուրերու նայելով, զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնուին Պուլկարիոյ կողմէն։

ՌՈՒՍ ՆԱՒԱՋՆԵՐ Կ'ԱՊՈՏԱՄԲԻՆ

Պերլինէն կը հեռագրեն — «Վոսիէ Զայթունկ» կը ծանուցանէ թէ «Սէկարէվիչ» Ռուս պրանսորին նաւաստիները ապստամբեր են և թէ անոնցմէ վաթսունը ձերբակալուած են արդէն։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒԻԼԸ

Նեղուցներու բաց մասին մեծ դժուարութիւն կը տիրէ։ Առաջին գծին վրայ զտնուած թորփիլները ամբողջովին վերցուած են։ Մինչեւ երկու օր ամէն բան կը լրանայ և նեղուցները կը բացուին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Անգլիական նաւատորմ մը ճամբայ ելած է դէպի Արշիպեղագոս, իտալական նաւատորմին կողմէ կղզիներու վրայ գործուած յարձակումին առթիւ։

ՀՌՈԴՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

Պատերազմ. նախարարութիւնը եւս երէկ Հռոդոսի օսմ. զօրաց հրամանատարէն հեռագրով տեղեկութիւն ուղեց։ մինչեւ երէկ իրիկուն ոչ է պատասխան չէր հասած։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Սարաբանի նախկին երեսփոխան Հիւսէյին Բեազիմ պէյ երէկ երեկոյեան երկաթուղիով Սելանիկ մեկնեցաւ, դարձեալ իբրեւ կուսակալ։

ԲՏ ԼԱՅԻՆԵՐԸ ՀՌՈԴՈՍԻ ՄԷՋ

Վիեննայէն «Մոնիթէօր»ի հասած մասնաւոր հեռագիր մը տեղեկացուց թէ քաղաքական իրազեկ չրջանակներու մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ՝ Իտալացիները մեծ զբաղուութիւններու կը հանդիպին Հռոդոսի մէջ, որովհետեւ չեն գիտեր թէ՝ Թուրքիա զինուորական ինչ միջոցներ ձեռք առած է։

ԹՈՒՐՔԻՆ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՑՆԵՐ

Պ. Վենիզելոս և Պ. Կրիքորիս վաղը կը մեկնին Թրքիա։ Պ. Կրիքորիս այդտեղ Սորիոս Թագաւորին երդում ընելէ վերջ Թրիէստ-Վիեննայի ճամբով պիտի ժամանէ Պոլիս։ Կը սպասուի որ օսմ. դեսպանն ալ մօտ օրէն Աթէնք երթայ։ Այս փոխադարձ դեսպանական մեկնումները ապարոյց մը կը նկատուին թէ Թուրքիոյ և Յունաստանի յարաբերութիւնները բարւոքած են։ Պ. Վենիզելոս մէկ քանի օր առժամապէս պիտի վարէ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը։ Յետոյ, այդ նախարարութեան պիտի կոչուի Եմմանուէլ նախարար Պ. Բորոմիլոս։

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԱՊՈՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀԵՐՔՈՒՒ

Բերայի քաղաքական կարեւոր չրջանակներուն մէջ չրջած զրոյցի մը համաձայն թէ Ալպանիոյ մէջ ապստամբական նոր չարժում մը առաջ եկած է, «Թանին» մասնաւոր քննութիւն մը կատարած է եւ իր այսօրուան թիւով կը հերքէ այդ զրոյցները։ միայն թէ, կ'ըսէ, մէկ քանի պարզամիտներ արդիւն եւ Եպիրոսի մէջ ոստիկան զինուորներու վարժարանի մը չինութիւնը, եւ սակայն անմիջապէս զինուորական ուժ զրկուելով, ցրուուած են այդ միամիտները։ Յետոյ Ենիտունիայի մէջ պարզ հրոսակախումբի մը կողմէ կատրուած են հեռագրական թելերը։ Հոն ալ զինուորական ուժ հասցուած է եւ տեղի ունեցած ընդհարումի միջոցին սպաննուած են մէկ քանի ապստամբներ։ Ուրիշ երկու ապստամբներ ալ ձերբակալուած են։

ԼԷՕՆ ԳԱԶՈՒՆ

ԵԷՆԻՋԷՐԻ ՀԱՍԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Գ.

ՄԷՐՔ ՏԱՊԻԿ

Խուճբերը այն ասիճան իրար խառնուած էին որ, անկարելի էր հասկնալը թէ զէպի ո՛ւր կ'արշաւէին։ Թանձր անտառի մը մէջ ճամբան կորսնցուցած ուղեւորի մը պէս կը քալէի ես, զինուորներէ կազմուած տերեւներու յորձանապտոյտի մը մէջ։ Աջ ու ձախ ձեռքիս հանդիպածին զարնելով կը յառաջանայի. մէյ մըն ալ նայիս որ առանց զգալու գազաթը բարձրացեր եմ։ Ինչ տասը քայլ առաջ, փոչիին մէջէն տեսանք փաթթոցներ, սապաւարներ, զդակներ, սուրերու և դաշոյններու շողիներու։ Էջէն, և ճանչցայ մեր հետեւակազօրքերը որոնք կը պոռային։

— Կեցի՛ք, ետե՛ւ, առաջ մի՛ անցնի՛ր։ Կեցի՛ր։

Զիս առաջ կը մղէին, և մարդ մը զիս ետ կը հրէր։ Ա՛լ ուրիշ բան չէր տեսնուեր, եթէ ոչ խոշոր թիկունքներ, կարմիր ծոծրակներ, շքիրական զդակներ, Թրքական փաթթոցներ, և ես ալ ուրիշներու պէս կը զորթէի։

— Կեցէ՛ք, կա՛նգ առէք։

Զօրաւոր լոյս մը աչքերս շլացուց. սոսկալի աղմուկ մը ականջներս խուլցուց։

Մէկ վայրկեանի մէջ մութը մեզ պատեց։ Վառօդին հոտը քիթս ու կոկորդս լեցուեցաւ։

Առանց անցնելու, ամէն բան տեսնելու անհամբերութիւն մը եկաւ վրաս. առջեւս կեցողները հրեցի. աջ կողմս ազատկիր մը, փէչերը մէջքը խոթած, սուրը վեր, պատնացայտ աչքերով կեցած էր. ձախս դիս՝ խոշոր նիհար զինուոր մը, թօսքերէն լեղուով կը պոռար.

— Մի՛ վախնար, սպանէ՛։

Մեր առաջքէն վազն ի վազ երկու երիտ ձիաւորներ անցան, անմոգմէ մին մեր առջեւը կանգ առաւ. ամենամեծ ուրախութեամբ տեսայ որ անիկա մեր հրամատարն էր։ Քանի մը անգամներ ձեռքը վեր վար ըրաւ. կը պոռար միեւնոյն ատեն. բայց ականջիս ա՛նքան ուժով կը խօսէր որ բան մը չկրցայ իմանալ։

Երբոր ձայնը քիչ մը մեղմացուց այն ատեն քիչ մը բան իմացայ իր պօռացածէն։

— Բալեցէ՛ք, զօրքեր, քալեցէ՛ք. կարգերնուդ դուրս մի՛ ելլէք. ետեւէս եկէք։

Ամէն մարդ հասկցաւ ըսածը և կարգով քալել սկսանք։ Դեռնիները այն ասիճան մեռելներով լեցուն էր որ, մարդ կը մնար ըսելը թէ դիակ ձիւնած էր։

Անտէր մնացած ձիեր ասդին անդին կը վազվզուէին, ձիէն վար իջած ձիաւորներ ասդին անդին կ'երթեւեկէին, ուրիշներ կանգ առնելով մեզի կ'սպասէին. ոմա՛նք վրանիս կը վազէին, զենքը ձեռուընին մեզի վախցնելու համար, մէկն ալ տասնհինգ քայլ բացօք, ծունկ չոքած նետ մը արձակեց իմ ընկերոջս վրան, որ կոկորդին գնաց մխուեցաւ. ես ալ սուրովս նետ արձակողին վրան յարձակեցայ։ Երբոր մուխը քիչ մը անօսրացաւ, այն ատեն նշմարեցի թշնամին ջախջախող յաղթական խումբը։

Հասկերը հնձող մանգաղներու պէս, եէնիչէրիները, գորշ, կապոյտ, ճերմակ, կը յառաջանային աջ ու ձախ սրածելով։

Իրենց օճախը մէկ կողմէն, մեր պէօլուկը միւս կողմէն, Մաժլուքները նեղը բերելով, անոնց յաղթանակեր էինք։

Քիչ մը ետքը երեւան եկան, հեռուէն, փոչիի ամպի մը մէջէն, փայլուն զենքերով, կարմիր զդակներով, ծիւն թեզանիքներով մեր աքսնեիներն ու սպահիները։ Անոնց հասնելով, պարտուած թշնամին հեռացուցին վերջ, քիչ մը ցրուեցանք։ Պատերազմը շահեր ենք։

Հեռուն, շատ հեռուն, մեր առջեւի կողմը, մեծ բազմութիւն մը կը նշմարուէր։ Միւս կողմն ալ, երբեմն երբեմն թեղանօթը նորէն կը լսուէր։

Ցանկարտ, հեռուն շատ մը վրաններ տեսանք, եգիպտական բազմադոյն վրաններ. մեր աջ կողմէն, եէնիչէրիները ճերմակ դրդնկներովնին կը վազէին, մենք ալ իրենց հետեւեցանք։ Պատերազմէն վերջ, աւարառութեան կարգն էր։

Գ Ր Գ Ի Ռ Ը

Դ.

Բանակեցին մէջ խառնուող բազմութեան մէջտեղը, կը խորհէի ընկերակիցներուս վրայ. վանդի պահուն մոռցեր էի զանոնք, սակայն հիմա, տօնի ատեն, կը յիշեմ զանոնք նկատելով իբր իմ հարազատ ընտանիքիս անդամները. դիպուածը դիս բաժնած էր անոնցմէ. այսօր շուրջս կը տեսնեմ անծանօթ մարդիկ, որոնք թօսքեր, իմ հայրենակիցներս են, և սակայն, Աստուած ինձի նոր հայրենիք մը տուած էր, իմ պէօլուկս էր անհիմայ եէնիչէրիներու օճախին մէջը ասոր են վայ։

Ամբոխին մէջ կը յառաջանային այսպէս մտածելով։ Երկու վրաններու միջեւն մէջէն անցած պահուս՝ երրորդ խոշոր վրան մը տեսայ, մեր սովորական վրաններուն հինգին չափ կար։

Տասնի չափ պարսանեստ ձիդնեն ներս մտան անկէ. ես ալ ետեւնուն, ներս մտնելուս ճիչ մը լսեցի. մինակ ճիչ մը. և տեսայ որ վրանին խորդ մարը մը նստեր էր պարսկական շքեղ զորգի մը վրայ, գորշացած մորուքով, գլուխը բարձր մարդ մը, կոմակը ասեղնագործուած բարձերու կրթնցուցած։

(88) Թարգմ. ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ

Ասենահաճելի ժամանակ մը անցընել

ՓՈՒԹԱՑԷ'Ք ԳՆԵԼ

«Մանզումէ»ի նախկին խմբագիր ԵԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԸ

"ԱԻ ԽԵՑԻՆ՝ ՐԺՈՂՎԵՑԻՆ"

ԱՄԷՆ ՏԵՂ՝ 5 ՂՐՈՒՇ

ԴԱՂՁԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՕՒՄ

ՏՔԹ. Ե. ԱՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոգէսոս Երլրէի վերջին անգամ զբաղած 606 Սիֆիլիսան դեղերով կատարելագործ կը բուժէ հին և նոր գաղտկած տարերը, միմիայն մէկ ենթէքսիոնով. նաև կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի եւ բրօսթատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր զորձատեղին, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբուն վրայ Ֆէպուս լուսանկարչատան առաջին յարկը։ Ծանօթ.—Ամէն տեսակ գործողութիւններ իդանոքի և արգանդի հիւանդութեանց, և ժամանակաւոր ենթէք.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ԳԱՆԴՈՂ

ՕՍՄԱՆԻՇԷ

ՆԵՐԿԱՅ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Եիւքսէք Գալատրբշ, Ղալաթիա, Թիւ 30

Վանայի տեսարան, եւրոպական նուրբ կահաւորում, ելեկտրական զանգակներով դային կազերով լուսաւորուած, անթերի սպասարկութիւն, կատարեալ մաքրութիւն, գիներ դիւրամատչելի, դաւառացիներուն յանձնարարելի միակ հանգստաւէտ եւ կեդրոնական պանդուկ։

Ճաշարան, ընթերցարան և սրճարան սայլն։

ԾԱՆՈԹ.— Ուշադրութի՛ւն, ԵԻԻԴՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ հասցէին, չշփոթել ուրիշ Օսմանիյէի հետ։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ. — Բանանոս խան։

Պոլսոյ գործակալութիւն.— Գալաթրբաշղու բաստէին գիմաց Ամիր էֆ. Գիւթիպհանէ փողոց։

Պոլսոյ գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաեւ գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և արտասահմանի համար։

ՏՈՔԹ Տ. ՃԷԶԱԻԻԼԵԱՆ

Բարիզէն վկայեալ մասնագէտ Ջղային եւ մտային հիւանդութեանց

Կը դարմանէ ամենավերջին դրութեամբ եւ ելեկտրաբուժութեամբ կսթուածները, gdaralysies), մէնէնժիդը (ménegite) իր տեսակները զանազանելով, Ջղային ցաւերը, nevralgie faciales և nevral, ies siatiques, ինչպէս ձեռքի դողդողալը, սրտի բաբախումը, Ջղային քըրտինքը, Ջղային գիրութիւնը եւ Ջղային նիհարութիւնը, տղայոց գիշերային միզադնցութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնը, կը դարմանէ ուսնոտութիւնը՝ Բրոգ. Շարքոյի դրութեամբ, ցնցապարը (chorée) եւ զանազան ջղային եւ մտային գիշոութիւնը։

Կը գտնուի ամէն օր, բացի կիրակի, առտուընէ մինչեւ երեկոյ Սիրքէճի կայարանի ելքի դռան կից իր մասնաւոր դարմանատունը։

ՄԵՐ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՒԵՏԻՍ

ԴՈՒՔ ԽՈՒԻՍ

Մոհամէտ Ալի պէյի կողմէն հնարուած և Արքունի Նախկին դեղագործ Եվրէնիարի միջոցաւ պատրաստուած հաճաւաւոր ԱՆԻՍՕՆԻ ԽՒԻՍը Պահէճ Գարու, Գասապեան դեղարանը և Մի՛ ճամի, Մոհամէտ Բեազիմ պէյի դեղի մթերանոցը, ինչպէս նաև բոլոր դեղարանները եւ մթերանոցները կը վաճառուին։ Պոլսոյ մէջ գինն է 5 ղրուշ։

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԱՆՈՐ ՈՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՑԻՋԻՐԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՈՐՈՆՔ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԵՆԷ, ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ ուրախութիւն և յոյս։ Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար որոնց չի դերը բոլորովին քայքայուած են զէշ ունակութիւններու հետեւանքով կամ անոնցմէ պարագաներու ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹԱ» դարմանին հնարիչը՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդոց փորձել զայն բոլորովին ձրիաբար, և երջանկութիւն անոնց որոնք լռելեայն կը տառապին։

Իմ դարմանս բարի՛ մը է ամէնուն, որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց ժամանակ պէտք է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները դարմանելով ամբողջ ջղային սիսթէմը։ Ան կ'իրարկուի մեծ յաջողութեամբ հոն ուր անկարողութիւնը երբեւն եկած է իբրև հետեւանք ոգելից ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաև այնպիսի ծածուկ և զէշ սովորութիւններու որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեանը։ Սեռական և ջղային սիսթէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող զէշ սովորութիւններու թուին կը պատկանի նաև թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, անունդի պակասութիւնը, և այլն։ Անոնցմէ շատերուն, որոնք թէև ապաներէ, իմ դարմանս շուտով կուտայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին այնքան բուռն կերպով։

«ԱՄՐԻԹԱ»ն պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար։

«ԱՄՐԻԹԱ»ն աղբիւրն է ապաքինման։

Ան ուժ կուտայ սեռական գործարաններուն Նոր կենսականութեան մը համար։ Այն անհաճոյ նշանները, որոնք երեւան կուգան՝ բոլորութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլեւս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, առուգութիւն կը ներշնչէ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ գրել ինձ, կատարելապէս վստահ բլլալով թէ ես պիտի դրկեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն ոյժ և կարողութիւն պիտի պարգեւէ իրեն։ Այդ դարմանին գործածութեան շնորհիւ դուք ձեզ 10էն 30 տարի աւելի երիտասարդացած պիտի զգաք։ Ով որ իրեն դիմէ կրնայ վստահ բլլալ թէ լիովին քօրլքի վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս։ Պէտք է միայն նամակ մը գրել, ներփակելով երեք հատ մէյմէկ դահեկանոց նամակադրոշմ (փուլ) թղթասարի ծախքերու համար։ Ես կը ղրկեմ փորձի համար «ԱՄՐԻԹԱ», խնամքով փաթթուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ է ձեր ստացածը։ Ինձ ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։

Մի՛ յետաձգէք և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն, դարմանուելու համար։

Բարեւներ կ'բրէ. «Այլեւս մի՛ տառապիք, գրեցէ՛ք ինձի, և կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»։ Հասցէ՝

ԿՕՐՆԵՒՈ ԲԱՐԹԷՐ. Հատուած. Թիւ 5. Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, 4, կ. Պոլիս։

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانية

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹԱՄՊՈՒԼ, ԴԱԲԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխառութիւններ, առեւտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարում, հրամաններ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ եւ կը զեղչէ առեւտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, ամանեթուղթեր և կտրոններ։

Կ'ընդունի դրամական աւանդներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԹՆԱՑՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր հայրենիքին մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 ղրուշեն սկսելով դուսարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաև թէ՛ իր հաշուոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ և թէ՛ բոլոր հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնումը առառում, փոխանակութիւն, նեղածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու։

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց։ Կ'ընէ հանրօգուտ չլինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

ԷՕՔՍԻԻՐԷՆԼԷՐԷ

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Էվրօբատան կէլէն զաթրան ուուլարընդն քանգիֆէսինէ էզէր էիէթ միւրաճաճ վէ լաթիֆ օլուպ, միյտէյի գաթիէն պօզմա։

Մէյհուր օսմանլը վէ էնէպի թապիպլէրին մաղտարը թաղտիրի օլտուղը կիպի, էզեիւմէ միթէվէլիֆա տօզթ. Իտրաանճեան էֆենին թաղտիրնամէսիյլէ բիւհանիյէի թասվիպ վէ Մէքթէպը Թրպպիյէի Շահանէ տախի թաստիգ էլլեմիշ տիր։ Պրիւքսէլ սէրկիսնէնէ ալթուն վէ կիւմիւշ միտալեայա նայիլ օլտուղը կիպի, Պրուսա սէրկիսնէնէ ալթուն վէ ալթուն միտալեայա նայիլ օլմուշ տրը։

Իյիլէնէք սու տէրունինէ պիր գահվէ գաշրը տաթլրպզաս, պուլաշդ խաստաթալզարտան վրգայէ վէ մուհաֆազա իտիր։

Կէօյիւս նէպէլէրինէ, եօքսիւրիքլէրէ, էնֆլուէնցայա, պրոնշիթլէրէ, նէֆէս տարլըզընա, վէրէմին պաշանկըճլարընա, տերի խասթալզարընա և իտրար եօլու բահաթսրալզընա ֆայտէպախշ տրը։

Սթաժպլտա մէյհուր տէբօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունտրը։

Ուսուսի տէբսը եէնի Բօսֆոխանէ գարշըսընտա • մաճը էճզախի Թբպպիյէ տէբսը տրը։

Սթանպլտա ֆէյյաթը 5 ղրուշ տրը։

ԼԻ. ԱՆՏԵԱՔ

ՇԱԲԻՐՕԿՐԱՖ ԱՆՈՒՆ ԴՈՐԾԻՐԸ

Շաբիրօկրաֆի մեքենայով տասը վայրկեանի մէջ կարելի է 150 ընդօրինակութիւններ ընել ո՛ և է տեսակ զրութենէ մը։ Դինն է 175 ղրուշ։

Աւելորդ է ըսել թէ Շաբիրօկրաֆը անհրաժեշտ գործիք մըն է բոլոր այն վաճառականներուն, դպրոցականներուն, քանախօսներուն որոնք կ'ուզեն ժամանակի մեծ խնայողութիւնով մը ամենաարագ կերպով ընդօրինակել իրենց գրութիւնները։

Անոնք որոնք կ'ուզեն մանրամասնութիւններ ստանալ Շաբիրօկրաֆի մասին, թող դիմեն հետեւեալ հասցէին։ —

Պոլիս, Զիւչէք Բազար փողոց, Դուրը Գահվէճի խանին մէջ 20–24 թիւ, Ազրահամ Շէմթօվ որդւոց սենեակը։

Գաթալոկները ձրիաբար կը ղրկուին բոլոր փափաքողներուն։ 6—10

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ՏՈՔԹՕՐ

ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ

Ե Ի

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԴԱՐԾԱՐԱՆԱՑ

ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական և աբրոտիթեան գործարաններու Հիւանդութեանց մասնագէտ բժշկ Տօքթ. Գառլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային հիմնապէս կը բժշկէ ֆրանկախտը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաև երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բացի կիրակի օրէն կը գտնուի Պահճէ-Գարու, շաքարավաճառ Հաճի Պէքիրի անկիւնը, թիւ 18, Մէրմէրճեան-Պիանքի դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի

ՑՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք

150,000 ՖՐԱՆՔ ՎԱՍՏԸԿԻԼ

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ ՓՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ

ՊՍՐՏԱԹՈՒՂԹ ԴՆՆԵՑԷՔ

Մեր ամէնուս ծանօթ Եգիպտական Փրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթերուն Ճման և սակայն գինը, ոսկի դրամ, 200 դահեկանի փոքր գումար մը բլլալով հանդերձ՝ վիճակահանութեան թիւերը, անոնցմէ շատ աւելի է, այսինքն՝ ամէն 2000 թիւերու պարգև կը շահեցնէ։ Երկու ամիսը անգամ մը ստորև նշանակուած թուականներուն վիճակահանութիւն տեղի կ'ունենայ։ Վիճակահանութիւնները Ամսթէրտամի մէջ՝ Ժողովուրդին ներկայութեանը և նոտարի մը հսկողութեան ներքև կը կատարուին Թուրքիոյ մէջ Հոլանտական Փրէտի Ֆոնսիէի դրամատուն չգտնուելուն՝ սոյն պարտաթուղթերը ամէն ատեն Ընկերութեանս ծախել կարելի է։ Վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունքը ամբողջովին վերապահելով հանդերձ՝ տարեկան միմիայն 100էն 6 տոկոսի մը փոխարէն պարտաթուղթը ուանդ ձգելով մէկ ոսկի առնել կարելի է։

Կալուածի փոխանցումով երաշխաւորուած Հոլանտական Փրէտի Ֆոնսիէ պարտաթուղթերուն 200 ղրշ. ոսկեղրամ վճարելով գնեցէք և այսպէսով 68 տարի ուրիշ որ և է դրամ չի վճարելով՝ տարեկան ցուցուած մեծ պարգեւներէն մէկուն պիտի արժանանաք։

Փրէտի Ֆոնսիէ Հոլանտէի պարտաթուղթերուն վիճակահանութենէն շահուելիք տարեկան մեծ պարգեւները ասոնք են.

2 Փետր.	1912	100,000 ֆր.
2 Ապրիլ	1912	75,000 „
2 Ցունիս	1912	150,000 „
2 Օգոստ.	1912	125,000 „
2 Հոկտ.	1912	62,500 „
2. Դեկտ.	1912	250,000 „

ՅՕՌԱՋԻԿԱՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

150,000 ՖՐԱՆՔ Է

Ասոնցմէ զատ մեծ քանակութեամբ և հաղարաւոր ֆրանք շահող պարգեւներ ալ կան։

Գիտուի և տեղեկութեանց համար՝ Ղալաթիա, Մէրթկպանի փողոց, Հուրիյէթ խան, Թիւ 13—15, Օսմանեան Բանկի ընկերութեան դիմեցէք։ Գաւառներէ և արտասահմանէ, պարտաթուղթի փոխարժէքը՝ չէք կամ մանրաքօսթով ղրկելու է և ապրսպրանքը իսկոյն կը զործարուի։ 2—12

ՏՈՔԹ. ՊԷՔԷԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Մասնագէտ ծննդամիզական գործարաններու, զաղտնի հիւանդութեանց և մանկաբարձութեանց

Տասն եւ հինգ տարի շարունակ Բարիզ Նէքքէր-Պոօքա, Մէնլուի և Լաթի-Պուազիէի հիւանդանոցներու մէջ գործելով, իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած է այնարահուչակ բուոֆլէ-ռ Ալպառան, Կիւլօն, Բուծիի Հալրոս և Հարթմանի առաջնորդութեամբ։

Միքսօսքոբիք լուրջ քննութենէ մը վերջ նորագոյն մեթոտով շատ կարճ ժամանակի մը մէջ և արմատապէս կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, կոոտ միլիթէոը, միզարգելութիւնը, միզամանի, երիկամունքի և արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Միզամանի և երիկամունքի քարերը և աւազը կ'անհետացնէ մեծ դիւրութեամբ և ՍԻՍԹՕՍՔՈՊԻ ԼԻԹՕԹՐԻՍԻ միջոցաւ։

Քիչ օրէն կը կորսնցնէ միզանցքի նեղութիւնը, միզարգելութիւնը և արագամիզութիւնը (ԷՆՒԷԴՌՕԼԻԶ ԼԻՆԷՕ-ՍԻՒՐԻԼԷՌՈՎ) մասնաւոր դեղերով և ի պահանջել հարկին, ելեքտրականութեամբ կը բուժէ ամէնէն յուսահատ անկարողութիւնը և կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ։ Ի մի բան, շնորհիւ իր նորահնար գործիքներու հաւաքածոյին, կը յաջողի դարմանել ամէնէն յուսահատ և ամէնէն դժուարին հիւանդութիւնները։

Գալով հին և նոր գաղիական սիֆիլին, կրնայ արմատապէս բուժել 606ի ներարկումով որ անձամբ ուսումնասիրած է Ֆրանքֆորթի, Պեռլինի, Վիեննայի և Բարիզի լաբորատուառներուն մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը առաւօտեան ժամը 9էն 6։ Բերա, Զաքմաք փողոց Թիւ 4-5, Թաշճեան աբառթման։ բացի հինգշաբթի կէս օրէ վերջ և կիրակի։

ՏՕՔԹՕՐ

Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ

ՄԱՄՆԱԳԷՏ

Ծննդամիզական և վէնէրական հիւանդութեանց

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, զժուարամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, նոյնպէս միզամանի, երիկամունքի և բրօսթատի հիւանդութիւնները։ Իսկ ֆրանկախտ ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ։ Հիւանդ կ'ընդունի, բացի կիրակի, ամէն օր Պահճէ Գարու, Պողտանֆիլն դէմ, Սթանպլ խան, թիւ 8, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ ԶՐԻ

ՏՔԹ. Պ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Մ Ա Մ Ն Ա Գ Է Տ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Արանց և կանանց ծննդամիզական և ԴԱՂՁԻԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Երկար տարիներ զանազան հիւանդանոցներու մէջ պաշտօնավարելով, իր ստացած փորձառութեամբը բժշկական նորագոյն մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ ֆրանկախտը, ջերմամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնները, բրօսթատի եւ միզամանի, ինչպէս նաև ստամոքսի, սրտի, թոքերու, աղիքներու և երիկամներու հիւանդութիւնները և զանազան յսամա վէրքեր։

Բացի կիրակէ, ամէն օր կէս օրէն մինչև երեկոյ կը գտնուի Սիրքէճի, Թրամվայ ճատտէսի, չոգեկառքի ելքի դռան կից, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։

Իսկ առաւօտեան մինչև կէս օր հիւանդ կ'ընդունի Կեմրք Փաշա, Պալի Փաշա եօղուը, Միւսկլիմ փողոց, Թիւ 6 իր բնակարանը, նոյնպէս մասակայ Վարդամ էֆ. Ասատուրեանի դեղարանը և ուր Զորեքշաբթի, կէս օրէ առաջ ձրի։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐԶԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆ, ԹԻՒ 26, ՕՒՕԶՏԻ-ՊԱՌԻ ԴԷՄԸ

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն ընտիր կերպասներ և ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր և անթերի հագուստներ, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Առաջին այցելութիւն մը պիտի բաւ գաղափար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի գերազանցութեան վրայ։

Դիմեցէք Պոլիս, Ճէլալ պէյ խան, թիւ 26։

SANTAL SALOLÉ LAGROIX

ԳԱՒՍՈՒՆԱԼԷՆ

Մեր նոր գեղեցիկ դեղատոմարը թէ՛ բժիշկներուն և թէ՛ հիւանդներուն համար տարեցի թիւ մը կ'ուղարկենք։

Մանրամասն գիրքերուն համար դիմեցէք Բարիզի Լաբորատուարանին, 34, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.